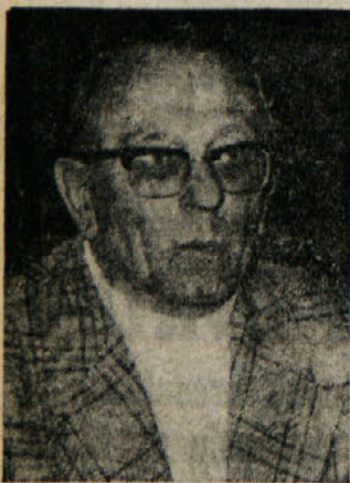


JOŽE CESAR



Umrl je Jože Cesar, slovenski tržaški slikar, v mladosti vsestranski športnik, v časih upora proti fašizmu in boja za svobodo med prvimi, ki so se odzvali pozivu na boj brez kompromisa, v povojnih letih tudi aktiven družbeno-politični delavec na raznih področjih našega manjšinskega življenja, vsekolzi dosleden svojim naprednim nazorom, nepostupljiv v šibanju vsega, kar je ocenjeval za napako, škodljivo za našo narodno in napredno skupnost, mož odkritega značaja in kritični misli.

Vest o njegovi smrti se je razširila šele včeraj. Res je, da ga že del časa nismo videli, vedeli smo tudi, da z njegovim zdravjem ni dobro, toda svoje težave je prenašal sam, nikogar ni hotel obremenjevati z njimi in v njegovih željah je bilo, da bi se tudi po želji tako, kot da se ni zgodilo nič. Kdor ga je poznal v življenju lahko razume to njegovo željo tudi ob smrti. Toda tišina, s katero je odšel, nas ne zavezuje, da bi ravnali tako, kot da se res ni zgodilo nič, kajti iz naše skupnosti je odšel človek, ki je zapustil za seboj vidno sled in kateremu dolgujemo mnogo kot človeku, umetniku in družbenemu delavcu.

Jože Cesar se je rodil 22. aprila 1907, leta v Trstu pri Sv. Jakobu v narodno zavestni proletarski družini. Od očeta, delavca v Arzenalu, je že v mladih letih prevzel tudi njegove življenjske nazore in jih bogatil v svojih kasnejših spoznanjih ob takratnih slovenskih levčarjih kakršni so bili Berce, žrtve zverinskega fašističnega upora, sinakista Karlo Ferluga in delavce-intelektualce Roman Dekleva. Tudi sam je bil zaposloval kot skladnik v pristanišču, kjer si je ob trdem delu služil kruh, v delavskem gibanju pa krepil revolucionarno zavest. Kljub zaposlitvi je dokončal Cirilmetodovo meščansko šolo, študiral je jezike in se udeleževal v amaterski dramski skupini šentjakobske Citalnice, v okviru katere so po požigu Narodnega doma delovali tudi takratni znani slovenski gledališki širok, Si. Terčič in drugi. Nastopil je tudi v znani uprizoritvi Ribičeve mladinske igre »V kraljestvu palčkov«.

Risarsstvo ga je mamilo že v šolskih klopetih. V meščanski šoli se mu je celo nudila priložnost študija pri profesorju slikarskega študija, ki pa je ni izkoristil. Tudi v tem se ni bil takrat odražal njegov značaj, njegova skorajda trmasta odločnost, da si sam s svojimi sposobnostmi in svojimi žrtvami uredi pot v življenje. Tako je slikarsko študij skupno s Spacalom nadaljeval na lastne stroške pri prof. Avgustu Cernigoiu, dobil pri njem strokovnost, a umetniški izraz si je ustvarjal in razvijal sam kot mu je veleval notranjost.

Toda v mlademu Jožetu je bilo energij dovolj, da se je ob študiju slikarstva ukvarjal tudi s športom v najširšem pomenu. Bil je aktiven nogometaš pri šentjakobski A-driji, sabljač, teniški in smučarski učitelj, lahoatlet, kolezar in motociklist, predvsem pa planinec in plezalec. Gore so bile njegova strast, ljubil je prostranstvo planin, izživali so ga vrhovi v tekmo z njimi, v premagovanju sten visokih sten, v krepitvi fizičnih in še bolj moralnih moči za samostojno pot v življenje.

Človek takih lastnosti seveda ni mogel stati ob strani takratnega tragičnega trenutka, ko se najboljših sinov primorskega slovenskega ljudstva je bil bolj proti fašizmu, ko so se padale žrtve za bazičnimi junaki na čelu Jože Cesar se je povezal v protifašistično gibanje, kar je tudi plačal z osmimi aretacijami od leta 1933 do začetka vojne. A ni se umaknil. Njegov dom v Roccolu, kamor se je družina preselila iz rodnega Sv. Jakoba, je v svojih taktirni odmaknjenosti postal zbirališče mnogih prvoročev od Mira Rotarja, Mankoca, Ljuzeta Morela do drugih. Ko pa se je na Slovenskem začelo narodnosvobodno gibanje in se kmalu razširilo tudi na Primorsko in na Trst, se mu je Jože Cesar pridružil že leta 1941 in mu ostal zvest do osvoboditve in v opravljanju številnih zaplnjnih dolžnosti, ki so od njega zahtevale nemalo iznajdljivosti, požrtvovalnosti in drznosti, predvsem pa brezmejnega predanosti.

Če se je v vojni njegova umetniška muza morala umakniti na nogom, ki jih je od slovenskega človeka zahteval čas, pa se je za to s toliko večjo silovitostjo sprostita kmalu po osvoboditvi in odprla v njen umetniški svet snavca pomembnih razsežnosti, najprej impresionističnega in kasneje ekspresionističnega navdih. S kopreno barvne melanholijske prekrile kraške krajine in portreti, kot da bi se odsevali čustveno radost mlade svobe, so se kmalu umaknili ostrejšim karakterizacijam v potezah in barvah. Odnosnost kraških golčav se je izkristalizirala v krčevitost skalnih gmot, zamagleni gorski vršci so se izostriili v kontrastno izvalnost, mehokba z obrazov njegovih portretirancev je odstoptila

mesto značajnosti potez na njih in v njih. Neka grenka nota je začela prevladovati v teh obrazih, kot da bi Cesarja ne vodila več vera v svet in človeka, marveč neko razočaranje in njegovih pričakovanjih. Tudi njegove tovarne in plavaji so odražali to vznemirljivo noto.

Cesar je bil med zamejskimi slovenskimi slikarji tisti, ki je mogel-če manj razstavljal čeprav obsega njegov opus več sto del, ki danes krasijo mnoga zasebna stanovanja in ustanove. Ni mu bilo mnogo do tega, da bi se pojavljal samo v pomembnih galerijah. Tudi skromna društvena soba je bila zanj pomembna galerija in prav tako slikarska galerija. Toda vsaka njegova razstava je pomenila, da bo pokazal nekaj novega, ne revolucionarno novega, toda novega v smislu linearnega razvoja, ki je lahko pomenil tudi njegovo zapiranje v zaokroženost umetniškega izraza. Tak občutek smo imeli tudi na njegovih antoloških razstavih v Kulturnem domu in še bolj, če nas spomin na vasa, eni zadnjih javnih razstav septembra 1977 v občinski galeriji.

Slikarska umetnost je Jožeta Cesarja popeljala tudi v sožitje z gledališko umetnostjo, ko je na povabilo prvega povojnega upravnika in režiserja obnovljenega Slovenskega narodnega gledališča v Trstu, Ferda Delaka postal njegov prvi scenograf in izdelal sceno za prve tri predstave: »Hlapca Jerneja«, »Scampolo« in »Desetega brata«. V naslednjih letih je ustvaril še nšteto drugih scen ne samo na odru našega gledališča, pač pa tudi na Reiki, v ljubljanski Operi in Mestnem gledališču, v Tuzli in Banjaluki. Za sceno v Tavčarjevi drami »Pekel je vendar pekel« je dobil tudi prvo nagrado na Stjerinem potozju v Novem Sadu.

V začetku smo rekli, da je bil Jože Cesar tudi vsestranski aktiven družbeni delavec. Kmalu po osvoboditvi je skupno z Jelencem, Pavlovičem, Hrovatovim in Jakobom Renkom obnovil Slovensko planinsko društvo, bil je med ustanovitelji in prvi predsednik ter kasneje odbornik in nadzornik športnega združenja Bor, bil je član Odpora za proslavo bazičinskih žrtve, načelnik kulturne komisije pri Tržaškem partizanskem pevskem zboru za katerega je tudi izdelal emblem.

Za svoje velike zasluge za vso našo skupnost in za svojo predanost napredni stvari, je 12. maja 1978, leto dni po svoji 70-letnici, prejel iz rok predsednika, SZDL, slo-venije Milje Ribičiča visoko in častno odlikovanje Red Bratstva in enotnosti z zlatim vencom, s katerim ga je odlikovala matična domovina.

Zdaj Jožeta Cesarja ni več. Danes ga bo na tihno sprejela odna zemlja, kateri je služil kot umetnik in brec. Zdaj se je umirila njegova nemirna narava, utihnila je njegova prijazna a tudi kritična, jedka, polemična beseda. Toda v našem spominu i-ostal v vsem svojem celovitem portretu, zdaj zamisljen vase, zdaj živahen in zgoren, toda vedno iskren, brez narejenih manir, pristen Jože Cesar. In s spominom tudi hvaležnost, ki mu jo dolgujemo.

JOŽE KOREN

VOJEVRSTEN BOJ ZOPER INFLACIJO

ELEKTRIČNI TOK SE JE PODRAŽIL SLEDILE MU BODO TV NAROČNINE

Električne tarife za 23 do 30 odstotkov višje, televizijske naročnine pa bodo narasle za 50 do 70 od sto

Tako težka pričakano poletje z nebesno modrino in žigom soncem nam ni prineslo le sicer nadležne soperice, temveč tudi kopico nevšečnosti, če seveda smemo tako evfemistično označiti val vsakovrstnih podražitev. Najprej so cene poskočile kruhu, mleku in kavi, pa še alkoholnim pijačam, ki resnici na ljubo ne sodijo med najnujnejše življenjske potrebščine, z druge strani sta znatno dražja tudi bencin in metan, a od večerašnje dne so v veljavi še nove - kajpak precej višje - električne tarife.

Meserje bilanca posamične družine bo torej odšel še bolj obremenjena, kot da bi doseganja nekoviita inflacija je dovolj ne zrahljala gospodinskih možnosti. Pa se ni vse, v prihodnjih dneh se utegne prav krepko zvišati tudi televizijska naročnina, in to v razmerju 55 od sto za barvne in kar 70 od sto za črno-bele televizorje. Ministrstvo za pošto in telekomunikacije je namreč predlagalo, naj se letna naročnina za črno-bele televizorje od 89.910 lir, naročnina na črno-beli sprejema od 26.170 do 43.590 lir. Predlog mora sicer še odobriti mednarodni odbor za cene (CIP). Toda povrniti se k tarifam za uporabo električnega toka.

Zadevni izdatki bodo toliko večji, kolikor višja bo električna poraba. Naročnik z instalirano jakostjo 3 kilovoltov, ki porabi v mesecu dni po prečno 150 kilovoltov toka ter je po zadnjem obračunu vskel 22.800 lir, bo po novem plačal vsake tri mesece po 29.600 lir, kar znese 30 od sto več. Če znaša povprečna mesečna poraba električne 225 kilovoltov, se bo račun povečal od dosedanjih 39.400 do 48.600, to je za 23 od sto.

V ilmu očitno e poznaio drugega zdravila protiv inflacijo, kot neprestano igranje s cenami blaga in javnih storitev. Kaj, ko bi si ministri za spremembo omislili kaj pamet-

V SEMDIH MESECIH SE JE SESTAL DVAINPETDESEKTRAT

DEŽELNI SVET JE ZAKLJUČIL PREDPOČITNIŠKO DEJAVNOST

Dvorana bo zopet zaživel septembra - Včeraj odobrili zakonski osnutek o licitacijah za obnovo v Furlaniji

Deželni svet si je z današnjim dnem privoščil dober mesec oddiha. Včeraj se je iztekla še zadnja seja, med katero je skupščina poleg nekaterih drugih odobrila zakonski osnutek o združitvi licitacij za gradbeno dela v okviru obnavljanja krajev, ki jih je l. 1976 opustošil dvakratni potres.

Vsaka licitacija prinaša s seboj izdatke, zato ne bodo po novem sklicevali licitacij za vsako posamično, temveč za skupke naravnih del. Zakonski osnutek predvideva poseben mehanizem za licitacije, ki naj prepreči morebitne spekulacije na eni ter previseke cene na drugi strani; te naj bi se znižale za kakih 8 odstotkov. Odbornik za finance Zantagnini je v svojem posegu med drugim izrazil željo, naj bi gradbeno podjetja pokazala večjo zavzetost za vprašanja obnove v Furlaniji in Karniji.

Za osnutek so glasovali KD, KPI, PSI, PRI in PSDI, proti MSI, MF in PDUP, LPt pa se je vzdržala. Na koncu seje se je predsednik deželnega sveta Colli toplo zahvalil vsem svetovalcem ter osebuja za napor, ki so ga vložili v obsežno delo skupščine: od začetka januarja je bilo 52 sej, in to kljub več kot trimesčni politični krizi. Predloženi je bilo 54 zakonskih osnutkov (42 iz vrst odbora in 12 iz vrst »sveta«), katerim gre pritišeti še osnutek državnega zakona, odobrenih pa je bilo 48 deželnih zakonov.

Z druge strani se je v sedmih mesecih nanašalo 80 svetovalskih vprašanj proti usteuim in 40 protisvetovalskim odgovorom, 70 interpelacij, 7 resolucij in 3 ljudske peticije. Odbor je ustno odgovoril na 54 in pisмено na 24 vprašanj, pa še na 42 interpelacij, obravnaval je eno resolucijo, a eno peticijo je združil z zakonskim osnutkom.

TISKOVNO SPOROČILO O ČETRTRKOVIH POGOVORIH

KPI IN PSI ZA OBLIKOVANJE NAPREDNE POKRAJINSKE UPRAVE

Krščanska demokracija pa se zavzema za manjšinski odbor skupaj z laičnimi strankami in z zunanjo podporo Liste za Trst

V okviru posvetovanj, ki jih je imela delegacija socialistične stranke, ki jo je vodil pokrajinski tajnik Pittoni, sestavljala pa je predsednik pokrajine Carbone in Ghersi, o vprašanju nove pokrajinske uprave, je bil v četrtek na sporu sestanek tudi z delegacijo KPI. Poleg pokrajinskega tajnika Tonela so jo sestavljali še člana tajništva Poli in Monfalcone ter načelnik svetovalske skupine v pokrajinskem svetu Martone.

Delegacija KPI je v prvi vrsti socialistom izrazila zadovoljstvo za uspešno rešitev vprašanja občinskih uprav v tržaški pokrajini, do katere je prišlo na demokratični in profitašistični osnovi s ponovno izvolitvijo levčarskih odborov. Pri reševanju tega vprašanja, ki ni vedno lahko, je bila enotnost med obema delavskima strankama bistvena pomena, je med drugim rečeno v iskavem sporočilu KPI, ne glede na razloge, ki niso bili vedno enotni in sta jih »stranki« avtonomo zavzeli, da bi pozitivno rešili celotno zadevo oblikovanja občinskih odborov v tržaški pokrajini. Po mnenju komunistov je tak zaključek ustril odnose med KPI in PSI v Trstu.

Glavna tema sestanka pa je nedvomno bila vprašanje pokrajine, oziroma problem sestave novega odbora. O tem vprašanju sta si stranki odkrito izmenjali svoja mnenja, ki sta jih med razpravo tudi poglobili. Komunistična delegacija je med drugim tudi pozitivno ocenila izjavo, ki jo je dal predsednik Carbone na zadnji seji pokrajinskega sveta, ko je na-azal možnost oblikovanja demokracije odbora, ki bi ga sestavljale stranke leve in stranke ustavnega loka. Po mnenju komunistične partije je treba delovati, da bi prišlo do oblikovanja laične in levčarske uprave, ki naj bi slonela na čim širšem sodelovanju z ostalimi demokratičnimi silami.

Taka uprava, poudarja KPI, bi postala alternativa konservativnemu in demagoškemu upravljanju, kot ga vodi Lista za Trst na tržaški občini; poleg tega pa bi se imela tako politično moč, da bi predstavljala nekakšno izhodišče za vse javno mnenje. Sicer pa si delegaciji obeh strank nista prikrivali težav, ki jih še danes povzroča dosega takega skupnega naveda: vsekakor se bosta delegaciji ponovno sestali in se poglabili celotno zadevo.

Če so komunisti s svoje strani takoj podprli Carbonejev predlog, tega ne moremo reči o nekaterih drugih strankah, predvsem pa o krščanski demokraciji. Večkrat je že poudarjal, in to ponovno tudi na zadnjem sestanku z delegacijo socialistične stranke, da ni pripravljena na nobeno obliko sodelovanja s KPI, kakor je tudi potrdila, da ne bo od zunaj podpirala takih odborov, v katerih bi ne bila tudi sama neposredno sodelovana. Tega ne bodo storili - kot so sicer že večkrat poudarili - niti komunisti, zaradi Cesar je celotno vprašanje še vedno brez odgovora.

V taki situaciji, ki je praktično brez izhoda, je krščanska demokracija ponovila svoj predlog: že na zadnji seji pokrajinskega sveta je načelnik svetovalske skupine Locchi pozval ostale politične sile, naj po kažejo enak kot odgovornosti, kot ga je pokazala KD, ko se je vzdržala pri glasovanju o občinskem proračunu in s tem omogočila nadaljnji obstoj občinske uprave. Njegov poziv je šel predvsem Listi za Trst, da bi z vzdržanjem omogočila oblikovanje sicer manjšinskega odbora, ki bi ga poleg KD sestavljale še ostale manjše laične in socialistične sile.

Zbornica za podaljšanje davčnih olajšav

Na zadnji seji vodilnega odbora trgovske zbornice, ki je bila 28. julija, so prisotni poudarili nujnost podaljšanja davčnih olajšav za razvoj industrijske dejavnosti v tržaški pokrajini. Olajšave so bile kar znano z davčno prenosno iz leta 1973 omejene na priznanje desetletne oprostitve plačevanja krajevnega davka na dohodek (flor), kar smatrajo gospodarski krogi v Trstu za odločno prešibko osnovo za

DAN PO STRAHOVITI NESREČI V ŽAVLJAH

ROBERTO STOR ŠE VEDNO V GLOBOKI NEZAVESTI

Dr. Brenci zaslišal šoferja nemškega kamiona in ga pustil na svobodi

Dan po strahoviti avtomobilski nesreči v Žavljah smo izvedeli, da je nekatere novosti, ki pa v bistvu ne spreminjajo njene dinamike in tragičnega obračuna. Najvažnejše je pač dejstvo, da je Roberto Stor še živ, čeprav ostaja njegovo stanje hudo resno. Na oddelku za obvladovanje v tržaški glavni bolnišnici si zdravnik prizadeva, da bi mu rešili življenje. Stor si je pri trčenju zadela globok urez na levi strani čela. Zdravniki tudi sumijo, da ima na več mestih pomoljeno desno oko. Roberto Stor je v globoki nezavesti in njegovo življenje visi na nitki.

Včeraj jutraj je namestnik državnega pravdnika dr. Alessandro Brenci zaslišal šoferja prikolice, 34-letnega Johanna Engelharda. Po kratkotrajnem izpraševanju ga je

V DIJASKEM DOMU

Od 11. avgusta druga izmena Poletnega centra

Pred dnevi smo poročali o zaključni prireditvi prve izmene poletnega centra v Dijskem domu. Sedaj pa je v Dijskem domu popolnoma mimo in tih. Otroci so doma, nekateri so odšli na počitnice, drugi so se že vrnili in nestrno pričakujejo 11. avgust, ko se bodo vrata Dijskega doma spet odprla in se bo začela druga izmena poletnega centra. Medtem pa je dolgo pričakovano poletje končno prišlo, plaže so se napolnile in sonce močno pripeka nad Trstom. Upati je, da bo vreme držalo in da bodo tako otroci lahko odhajali na daljše izlete in na morje, in s tem se bolj popestrili delovanje centra.

V ponedeljek brez openskega tramvaja

Ravnateljstvo ACT sporoča, da v ponedeljek, 4. avgusta, openski tramvaj ne bo vozil zaradi normalnih vzdrževalnih del. Stalen urnik bo zopet stopil v veljavo ob 13.23 na Opčinah in ob 14.20 v Trstu. Med tem časom bodo na progi za Opčine vozili avtobusi po istem urniku.

OB ZASLOMBI SINDIKATOV CGIL, CISL IN UIL

Avtobusni vozniki ACT se pritožujejo nad nevzdržnimi delovnimi razmerami

Predčasno slovo od volana zaradi telesne in zlasti živčne izčrpanosti, novih moči pa od nikoder - Preveč nadurnega dela - Sindikati grozijo s stavkami

Sindikalne organizacije CGIL, CI SL in CCGL/UIL znotraj konzorcija za javne prevoze ACT so zopet izkopal bojno sekuro. Dnevi, meseci in leta minevajo, problemi, ki ta reja mestno in medkrajevno avtobusno službo na Tržaškem, pa ostaja nereseni in se pravzaprav ne prestopa zastoje.

Jabolko sporu med sindikalisti in vodstvom konzorcija tiči v tako imenovanem potujočem osebuju, torej voznikih avtobusov. Njihove službene razmere postajajo od dne do dne težje, prečesto kar so celo nevzdržne, kakor naglašajo v sindikalnih krogih, v prvi vrsti pa seveda sami uslužbenici, ki predsedijo za volanom čedalje več ur in imajo z druge strani vse manj počitka. Šoferji so si celo edini v tem, da ne gre več govoriti zgolj o ne

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO JE ŽE IZDALO USTREZNO DOVOLJENJE

Ustanovitev sekcije za geometre pomembna pridobitev za našo šolo

Prva pobuda za dosego nove šole je stara že osem let - Med slovenskimi dijaki veliko zanimanja - Že dvaindvajset predpisov

Pred kratkim je senatorka Jelka Gerbec prejela obvestilo ministrstva za šolstvo, da je dovoljena ustanovitev odseka za geometre pri Trgovskem tehničnem zavodu Ziga Zois. Dejstvo je za slovensko skupnost, ki živi v Italiji, ne samo razveseljivo, temveč tudi izredno važno. Tega se zavedamo vsi Slovenci, zakaj šola za geometre pomeni novo važno pridobitev za slovensko šolo. Zaradi tega smo se obrnili na ravnatelja Trgovskega tehničnega zavoda profesorja Maksa Šaha, da bi mu postavili nekaj vprašanj v zvezi s tem, ke smo menili, da je prav ravnatelj zavoda, pri katerem bo novi odsek, verjetno najbolj poiskana oseba, da bi pojasnila slovenski javnosti pomen šole za geometre. Profesor Šah je na naša telefonska poziva vladno, kot je zanj značilno, odgovoril, da je zdaj na dopustu in naj ga pustimo pri miru. Komentar k takemu odgovoru prepuščamo bralcem samim.

Obrnili smo se nato na profesorico Žilko Marc, ki poučuje na strokovnem zavodu, ki pa je sicer tudi članica Sindikata slovenske šole. Ker se je tudi ona že dalj časa zavzemala za ustanovitev šole za geometre tudi za Slovence, nam je lahko nedvomno in zelo prijazno dal nekaj zanimivih informacij. Prva pobuda za ustanovitev tega odseka je prišla na dan že pred približno osmimi leti, ko je bil ravnatelj trgovskega tehničnega zavoda prof. Turina. Prišla pa je na dan v različnih krogih. Za to so se zavzemali Sindikat slovenske šole, ki je imel takrat kot tajnika prof. Škerija, Slovensko deželno gospodarsko združenje in šolski odbor. Te slovenske ustanove so začele izvajati pritisk na pokrajinski odbor, takoj da je leta 1973 pokrajinska uprava, kateri je takrat predsedoval Zanetti, pripravila prošnjo o ustanovitvi slovenske šole za elektrotehniko in geometre. Zadnji dve leti je bil pritisk, ki so ga izvajale slovenske ustanove, še veliko močnejši, v glavnem pa se je omejil zgolj na zahtevo šole za geometre, ker Slovenci nismo imeli nobenega odseka, ki bi ustrezal tej smeri, medtem ko šoli za elektrotehniko vsaj delno odgovarja en od

ameri na strokovni šoli. Delegacija, ki so jo med drugim sestavljali pokrajinski odborniki Spadaro, Bojan Brezigar in Lucijan Volk ter Jelka Gerbec in Zivka Marc, je večkrat potovala tudi v Rim. Zadnje tako potovanje je bilo junija letošnjega leta. Člani so na pristojnem mestu predstavili dotedanje prošnje za vpis v prvi letnik šole za geometre, ki jih je bilo takrat že osemnajst, predstavili pa so tudi dvaindvajset predpisov v prvi letnik, ki so jih predstavili nabrali med pravkar minulim šolskim letom na nekaterih slovenskih nižjih srednjih šolah, predložili pa so tudi dejstvo, da je med slovenskim prebivalstvom nasploh veliko povpraševanje in zanimanje za slovensko šolo za geometre. Na zadnjem sestanku v Rimu je podtajnica Faluccijeva zagotovila delegaciji, da bo prošnjo za ustanovitev tega odseka pri nas dala v podpis ministru za šolstvo.

Ustanovitev slovenske šole za geometre je torej, kot smo že zapisali, velike važnosti, ker je bila do danes podobna smer popolnoma odsotna v slovenskih šolah. Važna je tudi zaradi tega, ker je danes čutili veliko pomanjkanje slovenskih geometrov, odpira pa tudi precej poti, če upoštevamo možnosti gospodarskega razvoja, ki jih predvideva osimski sporazum. K učnemu načrtu in učnim predmetom se bomo še povrnili. Učno osebo bo verjetno isto, kot na trgovskem tehničnem zavodu, za specifične predmete pa se bo treba obrniti na slovenske izvedence. Vsekakor bo slovenska šola popolnoma enakovredna italijanski. (T. R.)

NADALJEVAL SE BO DANES IN JUTRI

V KRIŽU ODPRLI FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA

Otvoritvena govora sta imela pokrajinski tajnik Tonel in dolinski župan Švab

Pokrajinski tajnik Claudio Tonel in dolinski župan Edvin Švab sta sinoči v Krizu odprla festival komunističnega tiska, ki ga prireja krajevna sekcija KPI Josip Verginella. Festival se bo nadaljeval danes - ob 20. uri bo nastopil moški pevski zbor Vesna z vrsto borbenih in narodnih pesmi - zaključil pa jutri. Jutrišnji spored predvideva nastop nabrežanske gozbe na pihala, predstavo tržaškega otroškega lutkovnega gledališča »Supermarionette Serbo«, v večernih urah, kot se sliši in prvi, pa bo zabavo skrbel ansambel »Harmony Sounds«.

Dolinski župan Edvin Švab je v svojem posegu obravnaval dve vprašanji: najprej se je zaustavil ob trenutnem krajevnem političnem položaju, ko je prišlo do oblikovanja novih občinskih odborov in ko se

posvetovanja za sestavo nove večine na pokrajini še nadaljujejo. Poudaril je, da so komunisti že v volilni kampanji pokazali pripravljenost in »odprtost za sodelovanje« vsemi tistimi političnimi silami, ki delajo za interese prebivalstva. Teh načel so se torej držali tudi v trenutkih, ko jih je bilo treba konkretno izvajati, ker so mimo strankarskih interesov, je poudaril župan Švab, imel pred očmi predvsem interese prebivalstva. Drugo vprašanje, ki ga je dolinski župan obravnaval, pa je problem enakovrstnosti slovenske narodnostne skupnosti, ki mora biti stvar vseh naprednih sil ne pa samo problem Slovencev samih. Vsekakor je za KPI že v nešteth primerih pokazala svojo zavzetost za rešitev tega vprašanja, še naprej pa si bo prizadevala, da bi do enakovrstnosti med obema narodnostnima skupnostma tudi prišlo. Župan Švab je še poudaril, da je bilo v povojnih letih pri nas premalo narejenega za dosego te enakovrstnosti, kar je sicer pokazal že sam pojav nacionalistične Liste za Trst.

Pokrajinski tajnik Claudio Tonel pa se je v svojem posegu zaustavil o vrsti problemov, ki so v sedanjih trenutkih najbolj aktualni. Orisal je stališče KPI do referendumov, oziroma zahtevo stranke, da italijanska vlada poseže pri jugoslovanskih oblasteh za premostitev industrijske cone s Krasa in razvije vse tiste gospodarske pobude med obema državama, ki jih predvidevajo osimski sporazumi. Govoril je tudi o pogajanjih za oblikovanje nove večine na pokrajini, kjer ne bo KPI podpirala nobenega odbora, v katerem ne bi bila tudi sama sodelovana ter o novih fašističnih provokacijah, ki nemoteno grozijo nekaterim strankam predstavnikom. Svoj poseg je zaključil s poudarkom, da bo KPI naredila vse kar je v njeni moči, da bi italijanski parlament čimprej odobril zakon o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti.

Danes na Prebenedu pričetek tradicionalne šagre

Danes zvečer se na Prebenedu prične tradicionalna šagra, ki jo prireja KD Jože Rapotec. Prebenedski šagra je na noc pripravi li posebnega. Podvečer bo odprte kioske, od 21. ure dalje pa bo za ples igral ansambel Supergroup. Bolj razgibana pa bo nedelja. Prireditelji so jutranji del praznika posvetili otrokom. Od deveti uri se bo namreč pričel otroški et tempore, ki pa ne bo namenjen samo prebenedskim najmlajšim, temveč se ga lahko udeležijo tudi otroci iz sosednjih vasi. Zbornu mesto je na prireditvenem prostoru ob 9. uri. Izdelke, risane na domaco tematico, bodo morali otroci oddati najkasneje ob 13. uri.

Kulturni spored se bo nadaljeval zvečer, ob 18. uri, s koncertom godbo na pihala Breg. Sledil bo nastop otroškega zbora Jože Rapotec, nato pa bo na nagajevanje mladih slikarjev. Od 21. ure dalje bo spet igral ansambel Supergroup. Prebenedska šagra se bo zaključila v ponedeljek z nastopom Veselih godcev iz Boljunca.

Prispevki

Ob 15. obletnici smrti očeta Hilarija Zidariča darujejo hčeri Genja in Silva ter sin Peti 15.000 lir za Sklad tržaškega časopisa Delo.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

FRANČIŠKE ŠČUKA vd. COBIANCHI

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali, jo pospremili na zadnji poti in na kakršenkoli način počastili njen spomin.

SVOJCI

Bani, 2. avgusta 1980

Ob 60. jubileju našega delovnega tovarša

MIRKA KAPLIJA
mu iskreno čestita in voči vse najboljše

Zveza slovenskih kulturnih društev

Zato se bo 5. avgusta sestalo enotno sindikalno vodstvo, ki bo pripravilo načrt za nadaljnji boj in morebitne stavke za primer, da bi sestanke z voditelji konzorcija (12. t.m.) ne obnovil zaželenih sodelav. Sindikalne organizacije pa že sedaj opozarjajo prebivalstvo, da ne prevzemajo prav nobene odgovornosti za nevednost, ki bi jih rodilo stavkovno gibanje, kajti vsa odgovornost nosi konzorcij skupaj z občinsko upravo Liste za Trst. (dg)

Preplah in zaprepačenost je včeraj vzbudila tudi vest, da so starši Arianne Colangeo zvedeli za hčerino smrt iz radijskih poročil. Če da so bili namreč zdoma in polizacija je zaman trkala na vrata njihovega stanovanja v Ulici Crispi 53. Svoji ponesrečenega dekleta so nemudoma stekli v bolnico, kjer jim je dejurji policija ni mogel drugače kot potrditi kruto novico.

Študentje iz tujine na obisku v deželi

Deželni odbornik za šolstvo, poklicno izobraževanje in kulturne dejavnosti Barnaba je sprejel skupino kakih 50 študentov iz Nizozemske, Nemčije, Avstrije in ZDA. Srečanje je organiziral združenje AFRI (Furlansko združenje za kulturna raziskovanja) z namenom, da bi pre-

Gledališča

V okviru operetnega festivala bo sta danes ob 20.30 in jutri ob 18. uri v gledališču Verdi ponoviti Costove opere »Scugnizza«. Zadnji dve ponovitvi bosta 8. in 13. avgusta.

Kino

Ariston 21.30 »Il tamburo di latta«. A. Winkler, D. Bennett, M. A. Dorf. Preveden mladini pod 14. letom.

Nazionale 15.30–22.00 »George«. Ritz 16.00–22.15 »L'uccello dalle piume di cristallo«. T. Musante, S. Kendall, E. M. Salerno. Preveden mladini pod 14. letom.

Excelsior 17.00 »Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso, ma che non avete mai osato chiedere«. W. Allen. Preveden mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.00 »Frenzy«. Režija A. Hitchcock. Preveden mladini pod 14. letom.

Fenice 17.00 »Patrick vive ancora«. Preveden mladini pod 18. letom. Mignon 16.30–22.00 »Bruce Lee l'ira del drago colpisce l'occidente«. F. Filadelfico. Preveden mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 »Squali«. Aurora 16.30 »Uno strano tipo«. A. Celentano.

Capitol 17.00 »Il giardino dei supizi«. Preveden mladini pod 18. letom. Cristallo 17.30 »L'isola della paura«. Vanessa Redgrave, Donald Sutherland. Barvni film.

Vittorio Veneto 17.00 »Delirius«. Kim Novak, Susy Kendall, Jack Hawkins. Preveden mladini pod 14. letom.

Izleti

PD Rovte - Kolonkovec priredi 15. avgusta izlet v Log pod Mangartom (Bovec). Vpisovanje danes, 2. avgusta, od 20.30 do 21.30 na sedežu društva.

SPDT prireja štiridnevni (od 15. do 18. avgusta) oziroma šestdnevni pohod v Kamniške Alpe, primeren za izletnike in trenirane planince. Odhod z avtobusom v Logarsko dolino 15. avgusta in povratek z vila kom.

Čestitke

Danes praznuje svoj rojstni dan IVANKA GRGIČ - Nendofova iz Bazovice. Mnogo sreče in zdravja ji želijo Lidija, Karlo, Dejan in nona.

FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA KRIŽ

Danes ob 20. uri

koncert

moškega pevskega zbora

»VESNA«

RESTAVRACIJA DOLINA PADRIČE

vabi na

PRAZNIK BRESKEV Z VINOM

jutri, v nedeljo, 3. t.m., na Padričah s pričetkom ob 15. uri.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 2. avgusta BOJAN

Sonce vzhaja ob 5.50 in zahaja ob 20.32 - Dolžina dneva 14.42 - Luna vzhaja ob 23.57 in zahaja ob 12.26.

Jutri, NEDELJA, 3. avgusta LIDIJA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29.3 stopinje, najnižja 23 stopinj, ob 18. uri 28.2 stopinje, zračni tlak 1019.4 mb ustaljen, brezvetrie, vlažna 64-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23.7 stopinje.

RODILI SO SE: Marco Bonetta, Andrea Bonetta, Francesca Macorini, Carlo Pegani, Alessio Gorbelli, Faten Mansour, Alba Chiara Gangale, Lara Protti.

UMRLI SO: 50-letni Luciano Penzo, 75-letna Gisella Malfatti vd. Del Piero, 56-letni Luigi Comello, 76-letni Antonio Minussi, 77-letni Salvatore Brozich, 60-letna Bruna Mazzaroli vd. Argenti, 78-letni Giovanni Gherbetz, 9 mesecev star Gialuca Lopriore, 67-letni Angelo Ramani, 71-letni Angelo Zerilli, 73-letna Francesca Scuka vd. Cobianchi, 73-letni Bruno Dibigi, 73-letna Aurelia Braida vd. Tomasini, 83-letni Ernesto Breccia, 69-letni Augusto Grassi, 73-letni Jože Cesar, 85-letna Carmen Descovich vd. Walitz, 72-letna Evelina Andrian vd. Piovesana, 88-letna Italo Grandi vd. Rosso, 72-letni Enrico Matti, 64-letna Maria Zivcovich pr. Finotto.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Viale XX Settembre 4, Ul. Bernini 4, Ul. Commerciale 26, Trg XXV aprile 6.

(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732627; predpriznana od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure tel. 69441.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228.124; Bazovica: tel. 228.165; Opčine: tel. 211.001.

Proseč: tel. 225.141; Božje polje: 720.121; Sesljan: tel. 709.197; Zavrje: tel. 213.137; Milje: tel. 271.124.

PRIPRAVLJALNI ODBOR ZA SPOMENIK PADLIM V PREČNIKU

priredi v dneh 2., 3. in 4. avgusta

IV. PARTIZANSKI PRAZNIK

SPORED:

DANES, 2. AVGUSTA

ob 15.00 - otvoritev in tekmovalstvo v briškoli z bogatimi nagradami

ob 20.30 - ples z ansambлом »LOJZE FURLAN«

ob 22.00 - tekmovalstvo v plesu z JABOLKOM

JUTRI, 3. AVGUSTA

ob 10.00 - tekmovalstvo s ploščami

ob 19.00 - moški pevski zbor »15. FEBRUAR« iz Komna

ob 19.30 - baletna skupina »KAROL PAHOR« iz Pirana

ob 20.30 - ples z ansambлом MOKAMBO alla Casadei

razne igre za vse

V PONEDELJEK, 4. AVGUSTA

ob 17.00 - otvoritev kioskov

ob 20.30 - ples z ansambлом »LOJZE FURLAN«

razne igre za vse

VABLJENI!

KULTURNO DRUŠTVO JOZE RAPOTEC

priredi

ŠAGRO V PREBENEKU

v dneh 2., 3. in 4. avgusta

DANES, 2. AVGUSTA

ob 18. uri - otvoritev kioskov

ob 21. uri - ples z ansambлом »SUPERGROUP«

JUTRI, 3. AVGUSTA

ob 9. uri - otvoritev kioskov

ob 9.15 - otroški ex tempore

ob 18. uri - nastop godbe na pihala BREG

ob 20. uri - nastop otroškega zbora »JOZE RAPOTEC«

ob 21. uri - ples z ansambлом »SUPERGROUP«

V PONEDELJEK, 4. AVGUSTA

ob 18. uri - otvoritev kioskov

ob 20.30 - ples, igrajo »VESELI GODCI«

Delovali bodo dobro založeni kioski s pižami, domačim vinom in specialitetami na žaru

VABLJENI!

SPORTNO ZDRUŽENJE SLOGA

VABI NA SVOJ

2. ŠPORTNI PRAZNIK

Praznik bo potoval na vrtu Bazoviške zadruge danes, 2. avgusta in jutri, 3. avgusta.

SPORED: danes ob 16. uri odprtje kioskov, ki bodo založeni z raznimi specialitetami na žaru

jutri ob 10. uri odprtje kioskov

Oba večera vas bo zabaval znani ansambel TAIMS z Opčin.

VABLJENI!

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

Natečaj za spominski park v Bazovici

Odbor za proslavo bazoviških žrtev razpisuje ob priliki 50-letnice ustrelitve, natečaj za idejno rešitev širšega spominskega prostora, ki naj vključuje sedanjí spomenik in ga ovrednoti.

Bazoviški junaki so postali simbol antifašizma našega ljudstva, zato je prav, da se prostor, kjer so žrtvovali svoja življenja za zmago idealov, ki so tudi naši, najbolj primerno uredi.

Nacrtovalci je pri svojih zamislih popolnoma prost. Več ga sicer prostor, ki je pač po priložni mapi na razpolago v približnih izmerah 150 x 150 metrov, nespremenljiva postavka je samo ena: sedanjí spomenik mora ostati takšen, kot je, čeprav primerno restavriran po mnogih okrnitvah in temu primerno je treba ohraniti smer dostopa.

Rok predložitve je do vključno 20. avgusta, ko morajo biti oddani v Narodni in študijski knjižnici v Trstu, ul. sv. Frančiška 20, kjer bo izstavljen potrdilo. Ocenjevalna komisija bo prišlele osnutke pregledala in razglasila zmagovalca natečaja na razstavi vseh pravicočas predloženih del ob priliki proslave bazoviških žrtev v Bazovici dne 7. septembra 1980.

Najboljši načrt bo nagrajen z zneskom 1.000.000 lir (milijon lir)

Druga predvidena nagrada znaša 600.000 lir (šeststo tisoč), tretja pa 400.000 lir (štiristo tisoč).

Predložiti idejni načrt ostanje v lasti Odbora za proslavo bazoviških žrtev, ki z njimi razpolaga.

Mali oglasi

telefon (040) 794672

MODE VALENTINA - Domjo 89. Velika razprodaja, od 20 do 50 odst. popusta.

OSMICO je odprl Herman Skrij - Salež 35. Toči belo in črno kapljico.

KANTE ALUJZ - Praprost 18 je odprl osmic. Toči belo in črno vino.

PRODAM AVTO FIAT 127 C, bele barve s tremi vrati. 6 mesecev star. Telefon 229.242.

ZP 11 REVOLON je učinkovit proti prihajanju. Parfumerija - Kosmetika 90 Opčine.

UNIVERSALMACHINE Dolina 195 prodaja traktor 21 HP na 4-pogonska kolesa znamke ISEKI po zelo ugodni ceni. Tel. (040) 228.190.

V CETRTEK, 24. t.m., sem izgubil v avtobusu Sempolaj - Sesljan ročno uro. Poštenega najdljale prosim, da telefonira na tel. št. 229.371. Nudim nagrado.

ISEMO delavca za celodnevno zaposlitev v skladišču z gradbenim materialom. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro »Skladišče«.

1. 8. 1980

Ameriški dolar 840,-

Funt sterling 1966,-

Irski funt sterling 1777,-

Švicarski frank 507,-

Belgijski frank 201,-

Nemška marka 28,80

Avstrijski šiling 467,-

Kanadski dolar 66,20

Holandski florin 724,-

Danska krona 428,-

Svedska krona 150,-

Norveška krona 201,-

Drahma 171,-

Mali dinar 28,5

Veliki dinar 27,5

OBVESTILO

STUDENTOM

Tržaška knjigarna vabi študente nižjih in višjih srednjih šol, ki namenjajo naročiti šolske knjige, da to storijo čim prej, ker bodo njihovi prostori zaprti s 5. do 18. avgusta.

MENJALNICA

vseh tujih valut

GORIŠKI DNEVNIK

PO NAJNOVEJŠIH STATISTIČNIH PODATKIH

Sedemkrat več vdov kakor vdovcev
Gorica vse bolj mesto ostarelih

Spet manj prebivalcev kakor pred enim letom - Skoraj četrtina ljudi starih nad šestdeset let

Približno pred letom dni smo pisali, kako se prebivalstvo v Gorici nezadržno stara, kako narašča število smrtnih primerov in pada število rojstev, kako se spreminja sestava prebivalstva zaradi migracijskega pojava. Podatke smo črpali iz posebnega letnega poročila goriške občine, ki prikazuje stanje 30. junija. Te dni je na razpolago že nov najnovejši elaborat. Osnovna ugotovitev je, da se je proces staranja nadaljeval tudi v lanskem in v prvih šestih mesecih letošnjega leta, saj se je število prebivalstva s stalnim bivališčem na območju občine Gorica skrčilo za nadaljnjih 118 enot, istočasno pa je narasel odstotek občanov starih nad 60 let.

V Gorici so 30. junija letos nasteli 42.760 oseb s stalnim bivališčem (leto prej 42.869), od tega pa je bilo kar 9.715 starejših od 60 let, ali 355 več kakor leto prej. Torej proces neugoden pojav, saj je ostarelih ljudi skoraj petina celotnega prebivalstva. Pojav naglega padanja števila rojstev, ki se je pričel pred petimi ali šestimi leti se je v nezmajljani meri nadaljeval tudi lani. O tem jasno govore podatki o starosti prebivalstva. Otrok do enega leta starosti je bilo ob koncu junija letos samo 271, enoletnih 308, dvoletnih 375, triletnih 336, štiriletnih 429, petletnih 477 in šestletnih 501. Če se bodo take težnje nadaljevale tudi v prihodnjih letih, potem bo treba kajpak misliti, kako koristno uporabiti na pol prazne (v nekaterih krajih povsem prazne) šolske prostore!

Glede migracijskih tokov v zadnjem obdobju ni bilo bistvenih sprememb, saj so podatki, ki se nanašajo na letošnji junij le malenkostno različni od tistih iz lanskega leta. O tem, da imajo ženske v goriški občini večino, smo že poročali, kakor tudi, da dočkajo v primerjavi z moškimi, razmeroma visoko starost. Posebej trdijože so vdove, če smemo seveda verjeti uradnim številkam. Ni pa razloga, da tega ne bi storili. Iz podatkov o stanu prebivalstva v občini izhaja, da je število samskih moških in žensk skoraj enako (8889 moških in 8781 žensk), isto velja za poročene. 10.383 je moških, ki so tako ali drugače stekli v zakon, 10.331 pa je žensk v tem položaju. Razmerje pa je bistveno drugačno med vdovci in vdovami ter med ločenci in ločenkami. Medtem ko je vdovcev »samo« 542,

pa je vdov skoraj sedemkrat več, ali natančno 3579. Ločencev so za beležili 93, ločenk pa 162.

Medtem ko je razmerje med moškimi in ženskami do 40. oziroma 45. leta približno 1:1, z manjšimi odkloni, pa se po 50. letu začne očitne nagibati v korist žensk. Tako je med šestdesetletniki razmerje že približno 1:1,5, med osemdesetletniki pa že 1:3, med devetdesetletniki pa že 1:4. Že govorimo o devetdesetletnikih najpogostejše, da so jih ob koncu junija nasteli 149 (31 moških in 118 žensk).

Pa še nekaj besed in podatkov o izobrazbi. Brez izobrazbe (beri ne-pismenih) statistika navaja 147 občanov. Ženske imajo tudi tu prednost, saj jih je v takem položaju kar 98. Višjo srednjo šolo je opravilo 4440 občanov (razmerje med moškimi in ženskami je približno 1:1). Nižjo srednjo šolo 11.433 občanov (tudi tu je razmerje približno 1:1). Precej drugačni pa so podatki o osnovnošolski izobrazbi. 3. ali 5. razred ljudske šole je opravilo 6.043 moških in 9.665 žensk. Približno za 10 tisoč občanov občinske službe ni so ugotovile stopnje izobrazbe in so jih zato uvrstile v skupino »z neznanostno stopnjo izobrazbe«.

Univerzitetno izobrazbo ima na osnovi najnovejših podatkov 989 občanov. Razmerje je tu 1:2,5 v korist moških. Fakultetno izobrazbo ima le 292 žensk. Največ ljudi s fakultetno izobrazbo spada v krog starejših občanov, od 55 do 59 let. V tej skupini ima visokošolsko izobrazbo kar 140 občanov (102 moška in 38 žensk).

Razstava materialne kulture na Krasu



Kot smo že napovedali, so v Sežani v prostorih tamkajšnje delavske univerze »Srečko Kosovel« odprli prejšnji teden razstavo z naslovom »Materialna kultura na Krasu«. Pripravi jo je Goriški muzej, v katerem deluje tudi etnografski odsek. Razstava je odprta do konca avgusta v dopoldanskih in popoldanskih urah in je zelo zanimiva. Na razstavi so prikazane naslednja poglavja: vinogradništvo, kmetarstvo, bčarstvo, aparstvo, domače delavnosti in občinski za-služki, nabiralništvo, prehrana, noč-nasleje in hiša, poljedelstvo in ži-vinoreja. Veliko je na razstavi fotografij pa tudi ohranjenih predmetov.

V času ko hitro prehajamo tudi na področju iz nekdajšnjih večstolnih navad v sodobni način življenja in potem ko so odvrli vrsto predmetov, ki smo jih uporabljali še pred nekaj desetletji postaja zbiranje takega blaga nujna in zanimiva stvar. Razstava v Sežani nam lahko da napotke kaj ohraniti. Na naši šoli fotografija etnografske strokovnišnice Goriškega muzeja Vaška Kriznarja o krasškem ognjisku.

V tem počitniškem času ne bo odveč kratek izlet na Kras, v Sežano, na ogled razstave.

DEZURNA LEKARNA V TRIZUČU

Danes vedno in ponovi je v Trizuču dežurna lekarna Centrale, Trg Republike, tel. 72441.

Sedaj se postavlja vprašanje kaj bo z maloprodajnimi cenami. Takoj ko je bilo javljeno, da pridejo novi davki so se cene za trideset litrsko steklenico katerekoli žgane pijače dvignile za približno 2.000 lir. Upoštevajoč sedanje predpise pa bi bili moral trgovci zmanjšati povprek za polovico. Ali se bo to zgodilo?

Medved na Nanosu

Te dni je po gorskih stezah in poteh precej živo. Vreme se je kmalo ustalilo in množica planincev se je napotila v gore. Iskati sonca, razvedrila in novi moči za vsakdanje delo. Glejda pa da je vrhodna zadnjih dni, predvsem pa vala tudi na živali, predvsem na medvedu, ki so krenili na običajno poletno pot. Ne bi radi vznepali nepotrebnega strahu, vendar pa bi bralce in vse tiste, ki odhajajo v gore le opozarjali na možnost, da se na vsem lepem srečajo z rjavim kosmatincem, kar sicer ni kdo ve kako nevarno, je pa sila neprijetno.

Medveda potepuha so pred kratkim opazili na Nanosu, blizu zavetlišča pri Abramcu. Sicer se je, kot pravijo ajdovski lovci, ki so bili priča dogodku, zelo spodobno vedel in nikakor ni bil napadalen. Zahotelo se mu je samo divjih bruhov, ob vznjožju nekega mešička.

Po kisle sadeže se je spustil kar po melišču samem, jih nekaj časa obiral, nato pa se po isti poti počasi in utrujeno umaknil v breg. Tisti, ki so žival videli, pravijo, da je bila kar velika. Pozor torej, medveda sicer ne boste srečali za vsakim grmom, lahko pa vas pošteno prestraši!

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes vedno in ponovi je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 28.79.

SESTALA STA SE PRED DNEVI V LJUBLJANI

De Simone se je poslovil
od ljubljanskega župana Rožiča

Ugotovila sta, da je treba prijateljske stike nadaljevati in širiti

V Gorici nimamo še novega župana ker se stranke, ki naj bi se postavljale bodočo večino, niso še spoznale in zaradi tega vodi dosedanjí župan Pasquale De Simone z dosedanjimi odborniki še vedno občinsko upravo, čeprav ni bil izvoljen na zadnjih volitvah, na katerih ni niti kandidiral.

De Simone, ki je bil na čelu občine več kot sedem let, še prej pa dolgo vrsto let odbornik za finance in za kulturo, in je v tem svojem svojstvu navezal več stikov z župani raznih inozemskih mest se je v zadnjih dveh mesecih poslovil od številnih županov in drugih funkcionarjev s katerimi je navezal kulture. Razstavljena so dela Marjana Kravosa, Vlada Pengova, Edvarda Zajca, Bruna Chersicle, Franca Duga in Livia Schiozzija.

Šel v Ljubljano na poslovilni sestanek s tamkajšnjim predsednikom ljubljanskega mestnega sveta Marjanom Rožičem. Ugotovila sta tudi lokrat, da se morajo že ustaljeni prijateljski stiki nadaljevati in širiti, tudi na podlagi dvostranskih sporazumov. To na vseh področjih.

Razstava grafik
v Štarančanu

V prostorih županstva v Štarančanu so sinoči odprli razstavo grafičnih del šestih mladih slikarjev. Razstavo je pripravila občinska uprava v sodelovanju z Ustanovo za spoznavanje slovenskega jezika in kulture. Razstavljena so dela Marjana Kravosa, Vlada Pengova, Edvarda Zajca, Bruna Chersicle, Franca Duga in Livia Schiozzija.

Strokovni tečaji
v prireditvi dežele

Tudi letos bo deželna uprava priredila vrsto strokovnih tečajev. V Gorici je sedež deželne ustanove IRPOP v Ulici Pola (bivši zavod Filiz), letos bodo imeli večerne tečaje za strojeplase, slovenščino za trgovce, uporabo raznih strojev v trgovskih pisarnah, itd.

Upokojenci novogoriškega področja se bodo jutri zbrali na Lokvalih. Tam bodo imeli svoje tradicionalno letno srečanje združeno s kulturnim in rekreacijskim program

Dr. Ernest Petrič:

Mednarodnopravni položaj slovenske manjšine v Italiji po Osimu

9.

Splošna človekova pravica do izobrazbe je temeljna pravica, ki jo priznava vsa civilizirana država. Splošne deklaracije OZN o človekovih pravicah in čl. 13 Konvencije OZN o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, seveda pa tudi na konvenciji UNESCO zoper diskriminacijo v izobraževanju, zlasti členih 2, 4 in 5 te konvencije. Na temelju teh mednarodnih aktov je kot osnovne sestavine vsebine pravice do izobraževanja moč opredeliti: dostopnost vsakogar do izobrazbe, brezplačnost in obveznost osnovnošolske izobrazbe; dostopnost izobraževanja na višjih ravneh vsakomur na temelju njegovih sposobnosti; pravica staršev, da za svoje otroke izberejo svetovnonazorsko vzgojo; možnost, da starši usmerijo otroke v privatne izobraževalne ustanove, kjer privatne šole obstoje in če-le te ustrezajo v strokovnem in pedagoškem oziru splošni ravni izobraževanja v državi; obveznost, da je izobraževanje usmerjeno k popolnemu razvoju človekove osebnosti, h krepitvi spoštovanja človekovih pravic ter k razvijanju spoštovanja in prijateljstva med narodi in k ohranjanju miru.

Pravica do izobraževanja, vse njene sestavine, mora biti seveda enakopravna, brez diskriminacije glede na rasno, narodnostno, etnično, jezikovno itd. pripadnost zagotovljena tudi pripadnikom manjšin. To neposredno izhaja iz čl. 1 Konvencije OZN o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in še posebej iz čl. 1 Konvencije UNESCO zoper diskriminacijo v izobraževanju. Države so uresničevanje pravice do izobraževanja dolžne zagotoviti s svojimi dejanskimi in pravnimi ukrepi.

V Konvenciji UNESCO zoper diskriminacijo v izobraževanju, je pripadnikom manjšin posebej zagotovljena pravica, da lahko imajo svoje posebne, lastne šole in izobraževalne institucije ob naslednjih pogojih: da je v teh šolah oz. izobraževalnih institucijah zagotovljeno tudi zadovoljivo obvladovanje uradnega jezika tiste države, v kateri manjšina živi, zato, da ne bi pripadniki manjšine prišli v neenakopraven položaj zaradi neznanja uradnega jezika; da raven izobraževanja v manjšinskih šolah in izobraževalnih ustanovah ustreza splošni ravni izobraževanja v državi; in da je obisk teh šol prostovoljen.

Pravica pripadnikov manjšinskih skupnosti, da osnujejo in vzdržujejo svoje šole, izobraževalne dejavnosti in ustanove, je danes nedvomno zagotovljena v mednarodnem pravu. Temelji ne le na načelu enakopravnosti in nediskriminacije in na čl. 27 Konvencije OZN o državljanskih in političnih pravicah človeka, temveč tudi pravico zagotavljajo tudi določila Konvencije UNESCO zoper diskriminacijo v izobraževanju, zlasti njeni čl. 2b in čl. 5 tč. 1c. V državah, kjer je tudi sicer priznano in prisotno šolstvo, so seveda državne šolske oblasti dolžne enakopravno, ne-diskriminacijsko obravnavati šole, ki jih osnujejo pripadniki manjšinske skupnosti, kot ostalo privatno šolstvo, glede nadzora

ra, priznavanja spričeval, vpisa in materialne pomoči. Vsakršno prepovedovanje, preprečevanje in oviranje lastnih izobraževalnih naporov in dejavnosti manjšinske skupnosti, je očitna kršitev navedenih splošnih mednarodnih aktov, torej kršitev mednarodnega prava.

Zastavlja se vprašanje, ali so po navedenih splošnih mednarodnih aktih države, tudi Italija, ki je stranka pogodbenica vseh teh aktov, dolžne zagotoviti, z lastnimi ukrepi in sredstvi, ne le dopuščati izobraževanje pripadnikov manjšin v materinščini (tudi kadar ni o tem posebnih mednarodnopravnih določil, kakršen je bil npr. Posebni statut ali so določila osimske pogodbe). Na temelju spredaj navedenega, ni težko priti do sklepa, da tudi kadar ni posebnih mednarodnopravnih pogodb, ki bi posebej urejala šolstvo oz. izobraževanje kake manjše skupnosti, mednarodnopravna obveza držav presega zgolj dopuščanje, toleriranje prizadevanj same manjšinske skupnosti, da si osnuje in vzdržuje svoje izobraževalne dejavnosti in ustanove. Države so dolžne zagotoviti pripadnikom vsake manjšinske skupnosti, da so vsaj v prvih letih izobraževanja deležni pouka materinščine. To trditve opiramo najprej na mednarodnopravno načelo enakopravnosti in nediskriminacije v povezaniosti s splošno človekovo pravico do izobraževanja, ki je očitno kršeno, če otroci določene skupine prebivalstva v državi niso deležni vsaj osnov izobraževanja v mediju, ki je za to najprimernejši, t.j. v materinščini. Prav pri uresničevanju temeljnega cilja izobraževanja — polnem razvoju človekove osebnosti — je namreč materinščina neobhodna. Sicer pa čl. 27 Konvencije OZN o državljanskih in političnih pravicah — v katerem je v okviru pravice do uporabe lastnega jezika in užitja lastne kulture pripadnikov etničnih in jezikovnih manjšin vsebovana tudi pravica do uporabe lastnega jezika v izobraževanju — vendarle zavezuje, kot smo videli, tudi k pozitivnim ukrepom. In končno je prav možnost uporabe jezika manjšine v izobraževanju nedvomno ena od temeljnih sestavin pravice manjšinskih skupnosti do obstoja.

Izobraževanje otrok slovenske manjšine v materinščini je na temelju italijanske zakonodaje kolikorotliko zadovoljivo zagotovljeno pripadnikom le dela manjšine, to je Slovincem v tržaški in goriški pokrajini. Slovinci v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini pa so brez podpore italijanske države in celo ob hudih odporih in nasprotovanju, uspeli uresničiti le nekaj skromnih in elementarnih oblik poučevanja materinščine. Ne le, da je ne-vezdržno takšno očitno diskriminacijsko stanje glede možnosti izobraževanja v materinščini znotraj same slovenske skupnosti v Italiji, očitno je tudi, da je stanje, kakršno je v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini, v oporeki s tistimi mednarodnopravnimi obveznostmi Italije, kakršne izhajajo iz splošnih mednarodnopravnih aktov, ki danes Italijo nedvomno zavezujejo.

Carlo Bo za dodeljevanje nagrad Balzan

MILAN — Včeraj so imenovali prof. Carla Boja za predsednika sveta ustanove Balzan. Carlo Bo bo pravzaprav predsednik tistega odbora, ki dodeljuje nagrade in bo zamenjal prof. Antonia Carrelia, ki je dal ostavko iz zdravstvenih razlogov.

Generalni svet za podeljevanje nagrad pri ustanovi Balzan sestavlja 15 članov, med katerimi so trije Nobelovi in sicer Daniel Bovet, Ragnar Granit in Bernard Katz, nadalje sestavljajo ta svet zelo znani ljudje, kot na primer Rosario Romeo, Fernand Braudel in Sabatino Moscati.

Kot se je zvedelo iz tega sveta, bodo tokrat razdelili nagrade za filologijo, matematiko in literarno kritiko, nadalje se za arhitekturo in urbanistiko. Vseh nagrad bo za 750 tisoč švicarskih frankov.

V lanskem letu je ustanova Balzan podelila tri nagrade in sicer Torbjornu Casperssonu za biologijo, Giuseppeju Tucciju in Ernestu Labrousu za zgodovino ter Jeanu Piagetu za družbeno-politične vede.

Gre, kot vidimo, za čedne vsote. Če 750 tisoč švicarskih frankov spremenimo v lire, dobimo kar čedno vsoto, saj gre za 375 milijonov lir. Tudi če te razdelimo na tri ali štiri nagradence, je nagrada vsega upoštevanja vredna.

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ Okrepitev dolarja in padec zlata

Valutna tržišča so ubrala ta teden novo pot, ki je usmerjena v glavnem v okrepitev ameriške valute ter v oslabeitev vseh ostalih valut ter dragocenih kovin. Pojav je treba povezati s povišanjem obresti na področju evrodolarja ter z ugodnimi odmevi na podatke o junjski trgovinski bilanci ZDA. V ozadiju pa se skriva po vsej verjetnosti še Carter, ki se je znašel v velikih težavah tik pred imenovanjem svoje stranke za predsedniškega kandidata.

Zlato je padlo za kakih 5 odstotkov ter se je spet približalo kvoti 600 dolarjev za unco. Podobno pomečitev so zaznale tudi druge kovine. Od trdnih valut je še največ izgubil švicarski frank, ki je padel za dva odstotka nasproti litri ter za dobre tri odstotke nasproti dolarju. Manjši je bil padec marke, japonski jen pa je ostal neokrnjen v razmerju z dolarjem.

Dolar je, spet presenetil marsikaterega operaterja ter poslovnega človeka, saj je v enem samem tednu poskočil za dva odstotka nasproti litri ter za dobre tri odstotke nasproti švicarskemu franku. Trenutna vrednost ameriške valute je 841,5 lire, 1,785 marke, 1,653 šv. franka ter 227,3 jena.

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT				
	Trst	Celovec	Zürich	Beograd
1. 8.	31. 7.	31. 7.	31. 7.	1. 8.
Ameriški dolar	833,—	12,25	1,67	26,55
Kanadski dolar	700,—	10,45	1,44	22,70
Nemška marka	465,—	699,50	93,40	1517,16
Holandski florint	426,—	640,00	85,70	1376,36
Belgijski frank	28,50	43,50	5,86	92,51
Danska krona	149,—	224,50	30,50	485,18
Švedska krona	197,—	294,50	40,30	639,23
Norveška krona	168,—	252,50	34,20	546,98
Francoski frank	200,—	300,40	40,55	647,70
Italijanska lira	—	1,47	2,—	3,17
Angleški funt	1935,—	29,06	3,91	63,60
Irski funt	1750,—	—	—	—
Švicarski frank	500,—	761,50	—	1053,43
Avstrijski šiling	65,50	—	13,19	212,02
Japonski jen	3,20	5,30	—	11,60
Avstralski dolar	920,—	—	2,—	30,14
Portugalski eskudo	15,—	17,20	2,40	36,93
Jug. dinar - mali	22,—	23,00	3,70	—
Jug. dinar - veliki	28,—	42,—	6,25	—
Grška dramma	27,—	41,—	6,25	—
	18,50	27,50	—	59,19

Se prejšnjo soboto je dolar veljal le 825 lir, enako v ponedeljek v torek 830 lir, v sredo 833,2 lire, v četrtek pa se 841,5 lire.

Zakaj taka okrepitev dolarja, ki ima za posledico hud pretres na valutnih tržiščih? Ta pojav si je treba razlagati s Carterjevimi težavami tik pred imenovanjem za predsedniškega kandidata demokratske stranke. Te dni so nastopile zaostrevice v zvezi z njegovim bratom Billijem, ki naj bi bil kar libijski tajni agent, a je imel takorekč odprta vrata v vsak urad ameriških ministrstev. Ker je prišlo do škandala širšega obsega, je moral Carter rešiti svoj obraz ter je spet ubral struno o "močnem" dolarju, podobno kot v marcu. Najprej je, sporazumno s svojimi zavezniki, povišal obresti na področju evrodolarja, potem pa je dal razširiti neuradne vesti o znatnem izboljšanju ameriške trgovinske bilance v zadnjih mesecih, še posebej v juniju. Tako se je dolar hitro okrepil, poltlačil pa je vse ostale valute in tudi dragocene kovine. V četrtek je postalo stanje na tržiščih že nevzdržno in nerazumno, tako da so morale posredne centralne banke s prodajo dolarjev. Čeprav je taka okrepitev dolarja umetna in zato kratkotrajna, bi lahko trajala še kak teden, saj bo konvencija demokratske stranke komaj čez dober teden. Kot smo že večkrat omenili, bo nihanje dolarja, ostalih valut ter zlata v prihodnjih predvidljivih mesecih večkrat na sporedu, zato so operaterji pri transakcijah silno previdni in še posebno radi segajo po nakupih na daljši rok, seveda s sedaj veljavno ceno.

Okrepitev dolarja je sledila pocenitvi skoraj vseh ostalih valut ter zlata, najbolj pa je občutil ta pojav švicarski frank, ki je padel od 517 na 508 lir, za dolar pa je treba zdaj odšteti 1,65 franka (prej 1,59 franka). Švicarska valuta je sicer večkrat izpostavljena valutnim spekulacijam, ker gre za denarno enoto sicer gospodarsko trdne, a v bistvu majhne države, ki vodi strogo ne-utrvalno gospodarsko politiko tudi na valutnem področju.

Nemška marka je padla od 475 na 471 lire, za dolar pa je treba dati 1,785 marke (prej 1,76 marke). Tudi nemška valuta je bila torej izpostavljena spekulacijam ob okrepitvi dolarja, vendar v manjši meri, ker se varno skriva v evropski valutni skupini. Podobno razvrednotenje kot marka so doživeli tudi ostale valute te skupine (1 - 2 odst.); italijanska lira se je kot običajno postavila na srednjo pot med dolarjem in marko. Japonski jen je ostal "tokrat vezan na dolar, čeprav je bil zadnje tedne precej šibak na tržiščih.

Zlato je padlo od 650 na 620 dolarjev, v četrtek celo na 612 dolarjev za unco, seveda na ameriških trgih.

Včasih hudo pripeka, a smo se mu privadili in smo ogoreli... Katja pa se ponovno oglašala in pravi: »Glede dela bi želela poduriti, da brigadirji ne delajo le na trasi. V popoldanskem urah namreč delajo tudi v naselju. Tudi tu smo se neposredno vključili v delo. Poleg tega naša brigada izdaja poseben bilten, v katerega smo prispevali članek o Slovincih v Italiji. Namen tega je, da spozna našo stvarnost čim širši krog brigadirjev, ne le brigadirji iz Nove Gorice.

Kaj pa prihodnje leto, smo vprašali na koncu. Bojana, Katja in Branko so nam kar skupno odgovorili: »Prihodnje leto se spet vrnemo, vendar vedno na zvezno akcijo in po možnosti v oddaljen kraj. Poleg tega bomo skušali zbrati okoli sebe večjo skupino, saj mlad človek, po našem mnenju, mora preizkusiti vsaj enkrat v življenju, kaj pravzaprav pomeni življenje v brigadi.

Brigadirji brigade »Simon Gregorčič« so bili vrnili domov že jutri, 3. avgusta. To se pravi, da se v trenutku ko to beležimo, pripravljajo že na odhod. Marsikaj bo s solzami v očeh zapustil tovaršne, s katerimi je preživel ne-pozabne dni na Kosovu. To pa bo ponoven dokaz, da je življenje v mladinskih delovnih akcijah prijetno, radostno, saj brigadirji ne poznajo dolgočasnja. Mladinska delovna akcija Ibar - Lepenac 80 in kosovska pokrajina bosta ostali v trajnem spominu vseh tistih, ki so v družbi mladih vrstnikov preživeli mesec dni. Se posebej velja to za naše zamejske mladince, ki so se obogatili z novimi življenjskimi izkušnjami. (ik)

riških borzah. Na evropskih tržiščih so bile kupčije z zlatom bolj umirjene, čeprav je tudi tam ceno drsela navzdol. Tudi pri zlato gre za pojav prehodnega značaja, saj ne more niti okrepiti dolar na daljši rok znižati cene rumene kovine, ki sloni v bistvu na povišani ceni surove nafte. Zaradi okrepitve dolarja pa nikakor ni pričakovati, da bodo države proizvajalke petroleja znižale ceno svojega »črnega zlata«.

VZHDNOEVROPSKE VALUTE V TRSTU 1. 8. 80	
Sovjetski rubelj	180,—
Poljski zlot	6,50
Češka krona	31,—
Madžarski forint	28,—
Romunski lej	26,50
Bolgarski lev	376,—
Turška lira	10,—

DRAGOCENE KOVINE		
31. 7.	Nakup	Prodaja
ZLATO		
Milan (g)	16.700	16.900
ZLATO		
London (unča)	613,50	615,50
SREBRO		
Milan (kg)	429.900	439.000
PLATINA		
Milan (g)	17.000	17.300

RADIO VIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal
13.00 Koncert za jutrišnji dan
13.30 DNEVNIK
13.45 Olimpijske igre
19.20 Heidi
19.45 Almanah in Vremenska napoved
20.00 DNEVNIK
20.40 Mo ce l'avete un cuore? La famiglia 3. del
21.55 Doppia sentenza - TV priredba
DNEVNIK in Olimpijske igre
Drugi kanal
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.15 Jerry Lewis. Show
13.35 Čuda velike narave
17.00 Spencerjev piloti - TV film
17.50 Deček, pes in stric
18.45 Izbrabene loterije
18.50 Batman in Superman
19.15 George in Mildred - TV film
19.45 DNEVNIK 2 - Odprti studio
20.40 Srida al governo di Sua maestà
22.15 I fucili - film
Ob koncu DNEVNIK 2 - Zadnje vesti
Tretji kanal
19.00 DNEVNIK 3
19.15 in 23.00 Olimpijska prvenstva
19.20 Programi, ki smo jih videli in jih bomo videli
20.00 Kinoteka

20.40 Luisa Sanfelice - TV priredba
21.55 L'alba dell'uomo - 1. del
22.45 DNEVNIK 3
JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana
13.55 Olimpijske igre
19.50 Risanka
19.55 Naš kraj
20.10 Zlata ptica
20.26 Zrno do zrna
20.30 Dnevnik
21.00 Nicholas Nickleby - TV nadalj.
21.55 Sestanek v nebotičniku: Olimpiada in šport
22.50 Poročila
22.55 Letališče, film
Koper
13.55 Olimpijske igre
20.00 Otroci kotiček
20.15 Stičišče
20.45 Dnevnik
21.00 Možje na oceanu, film
22.30 Olimpiada
Zagreb
13.20 TV kolektor
13.55 do 19.50 Olimpijske igre
19.50 Humorištni oddaja
23.50 'a konec tedna
SVICA
20.25 Scaccapensieri
21.45 Tutti baciarono la sposa - film

TRST A
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah; 9.00 Otroški kotiček; 9.20 Utrinski koncert; 10.10 Radijski koncert; 11.00 Jug. lahka glasba; 11.40 Folklorni odmevi; 12.30 Melodije; 13.20 Glasba po željah; 14.10 Glasbeni popoldan; 16.00 Iz filmskega sveta; 16.30 Poslušali boste; 16.50 Deset minut z ansambli; 17.00 Pina Di Modugno; 17.10 Klasični album; 18.00 Iz življenja naših skladateljev; »Gregor Rihar«.

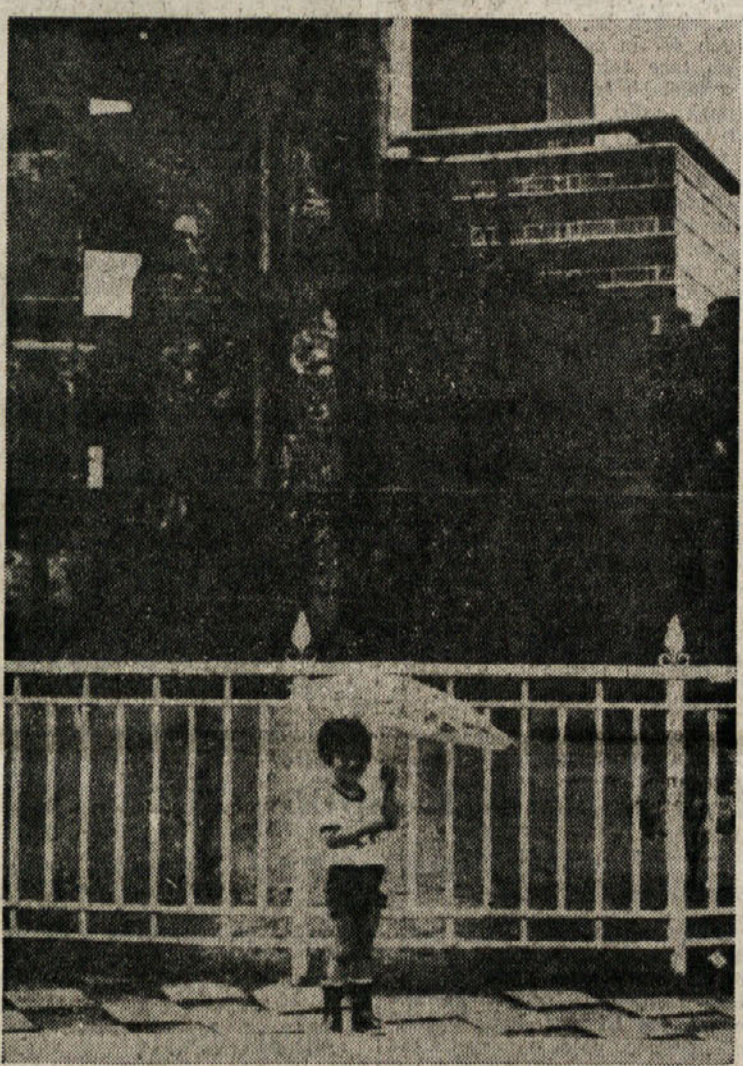
KOPER
(Italijanski program)
8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30 Poročila; 8.00 do 9.30 Dobro jutro; 8.20 Horoskop; 10.00 Z nami je; 10.15 Poje James Taylor; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Horoskop; 11.03 Hi-Fi magazin; 11.32 Kim, svet mladim; 12.00 S prve strani; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Slov. ansambli; 15.00 LP tedna; 15.33 Veselo v glasbi; 16.00 Poslušam, poslušas; 16.45 Orkester Borghesi; 17.00 Glas in zvok; 17.55 Pismo iz; 18.32 Glasbeni weekend; 20.45 Nasvidenje jutri.

KOPER
(Slovenski program)
7.00 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji kolektor; 14.00 Otvoritev; 14.05 Med rojaki v zamejstvu; 14.40 Zapojimo in zaigramo; 15.00 Moja generacija; 15.40 Glasbeni notes; 16.00 Glasba po željah;

17.00 Radijski izletnik; 17.15 Jutroton; 17.30 Primorski dnevnik.
RADIO 1
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 6.30 Jutranji zabavni program; 7.45 Olimpijske igre; 8.30 Včeraj v parlamentu; 9.00 Week-end; 10.03 Glasbeni program z Mino; 12.03 Humorištna oddaja; 12.30 Svet motorjev; 13.30 Od rocka do rocka; 14.30 Program za mladino; 15.30 Novosti ameriške glasbe; 15.20 Globetrotter; 20.00 Zdravniški nasveti; 20.30 Je sobota; 22.15 Jazz koncert.

LJUBLJANA
7.00, 7.30, 8.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 5.50 Dnevni lepečar; 6.15 Olimpijske igre; 7.20 Rekreativa; 7.50 Dobro jutro, otroci; 9.08 do 10.00 Pionirski tednik; 9.30 - 9.45 Počitniško potovanje; 10.05 - 11.00 Z radiom na poti; 10.35 Turistični napotki; 11.05 Sobotna muzejska; 12.05 Zapojmo pesem; 12.20 Svetovna poročila; 12.40 Zapojte z nami; 13.10 Godala in ritmu; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Veseli domači napetvi; 14.30 Priporočila vam...; 15.05 Kulturna panorama; 16.00 Dgoditki in odmevi; 16.30 Zablava glasba; 17.00 »Vrtiklav«; 18.00 Studio ob 17.00; 19.00 Skatlica z godbo; 19.30 Iz glasbene mladine Slovenije; 20.00 Radijski dnevnik; 20.35 »Mladi mostovi«; 21.00 Zabavni večer; 22.00 Za razvedrilo; 00.05 Lični utrinki; 00.10 Z notami po domovini.

Pred spomenikom žrtvam



Mineva že 35 let odkar sta se nad Hirošimo in Nagasakijem na Japonskem raztreščili atomski bombi, ki sta sicer pomenili konec druge svetovne vojne, ki pa sta hkrati pomenili začetek nove dobe v zgodovini človeštva. Danes, ko je govor že o nevronski bombi in drugem strahotnem orožju, se zdi atomska bomba nekaj zastarelega, vendar je to še vedno orožje, ki pogojuje razmere v svetu. Deček za vse to ničesar ne ve...

OBISKALI SMO TABORIŠČE MDA IBAR-LEPENAC 80 NA KOSOVEM POLJU Na mladinski delovni akciji se veliko naučiš še posebno tega, česar ti ne more dati knjiga

V brigadi »Simon Gregorčič« iz nove Gorice so tudi zamejci, ki so navdušeni nad dosedanjimi izkušnjami

Le osem kilometrov od glavnega mesta avtonomne pokrajine Kosove - Pristine, je naselje mladinske delovne akcije Ibar - Lepenac 80, ki nosi ime »Heroji Kosova«, seveda v spomin na vse tiste partizane, ki so žrtvovali svoje življenja za boljše bodočnost prebivalstva Kosova.

Mladinska delovna akcija Ibar - Lepenac 80 je edina delovna akcija zveznega značaja na področju Kosova. Prvič je bila akcija leta 1977, ko je Jugoslavija slavila pomembne jubileje; tudi Tito 85. rojstni dan, Naselje akcije »Heroji Kosova« sestavljajo v glavnem nove stavbe, saj nameravajo prav na tem kraju zgraditi šolski in športni center, ki naj bi služil vzgoji kosovske mladine. Zelena trata, drevje in grmičevje obdaja mesto in mu daje poseben pečat, ki se sklada z brigadirskim življenjem.

Že na samem vzhodu v naselje vodijo napis v vrhovrhuščini: albanski in slovenski oznanjajo, da je tu bivališče mladine iz vseh republik, Jugoslavije, mladih ljudi, ki nameravajo s svojim prostovoljnim delom prispevati k hitrejšemu razvoju zaostalih predelov. Nato se na prostoru približno enega kvadratnega kilometra vstaja je brigadirske stavbe, v katerih je mesta za kakih 400 brigadirjev, nadalje so tu stabni šotori vseh osem brigad, ki so trenutno na akciji. V južnem delu naselja pa so športna terišča in sicer za kosarje, za odbojko in za rokomet. Naselje je torej lepo urejeno, glasba po zvočnikih pa daje človeku posebno občutja saj zvočni razširja izmenično moderne melodije in revolucionarno glasbo. Na rahli vzpetini sredi naselja so trije stabni šotori. Na desni je

šotor brigade »Pino Budicin« iz Rovinja, na levi šotor bosanske brigade, v sredini pa je šotor štaba brigade »Simon Gregorčič« iz Nove Gorice. In prav v tega smo namenjeni.

Pri tem bomo dodali, da so v tej brigadi na Kosovem tudi mladi s Tržaškega, kar je pravzaprav prvič v zadnjih letih, da zamejski mladinci sodelujejo na zveznih akcijah izven Slovenije.

Ob samem srečanju s tremi našimi brigadirji so nam na tradicionalno vprašanje o počutju v brigadi Katja, Bojana in Branko v hipu odgovorili: »Odlično! Vse v najboljšem redu. To sporoči tudi domov«.

Radost se je razburla tudi z obrazov ostalih novogoriških brigadirjev, kar je bilo dovolj zgovorno, da je tu počutje zares prijateljsko, tovariško in mi bi dodali še - enkratno.

V štabu novogoriške brigade smo srečali komandanta Nikolo Koričiča, ki je imel tudi v tistem trenutku polne roke dela, pa je vendarle našel nekaj minut za pogovor z nami. »Tu poteka vse v redu; nam je rekel novogoriški komandant Nikola, »Naša brigada se je doslej še posebno dobro izkazala. Vsega skupaj nas je 49, med katerimi je tudi nekaj mladih iz zamejstva, kar se mi zdi še posebej omembe vredno. Vsega skupaj pa je v naselju nad 400 brigadirjev, ki so razdeljeni v osem mladinskih brigad iz vseh jugoslovanskih republik. Je to torej zanimiv mozaik.«

Kaj pa delo na trasi, smo ga vprašali. »Urejanje nasip na reki Sitnici, približno 30 km od naselja. Delo ni pretežno in nam gre kar dobro od rok. Rezultati dela nas bri-

gade so zadovoljili, je vročina nas večkrat muči. Toda tudi to se prenese, saj smo vsi mladi in krepki.«

Po razgovoru s komandantom novogoriške brigade smo sedli z našimi zamejskimi brigadirji in v miru pokrmljali o njihovi novi življenjski izkušnji v družbi vrstnikov iz vseh predelov Jugoslavije.

»Tu srečaš res vse«, je rekla Bojana Spacal. »Od Srba do Slovence, Hrvata in Albanca pa do Bosanca. Poleg tega so tu še Italijani iz brigade »Pino Budicin«. V tej »mešanici« se človek zares marsičesa nauči, saj neposredno spozna tradicije in miselnosti raz-

nih narodov in narodnosti, kar ni vsakdanja izkušnja. Iz knjige vsega tega ne pridobiš.«

Poleg tega nam vodstvo akcije je dopolnila Katja Palčić, prirejala izlete, da bi se spoznali z lepoto kosovske pokrajine. Bili smo že na Šar Planini, v Pri-zrenu in v nekaterih drugih krajih. Seveda tudi v Pristini, kjer smo, lahko bi rekla, vsak dan, saj jo poznamo že kot naš Trst.

Kaj pa z delom, smo vprašali Branka Jankovića. »Gre. Mislim sem, da bo huje, toda ni prezahtevno. Zemljo nakladamo z lopatami v samokolnino, nato jih vozimo na nasip, kjer zemljo še teptamo. Le sonce

včasih hudo pripeka, a smo se mu privadili in smo ogoreli...«

Katja pa se ponovno oglašala in pravi: »Glede dela bi želela poduriti, da brigadirji ne delajo le na trasi. V popoldanskem urah namreč delajo tudi v naselju. Tudi tu smo se neposredno vključili v delo. Poleg tega naša brigada izdaja poseben bilten, v katerega smo prispevali članek o Slovincih v Italiji. Namen tega je, da spozna našo stvarnost čim širši krog brigadirjev, ne le brigadirji iz Nove Gorice.

Kaj pa prihodnje leto, smo vprašali na koncu. Bojana, Katja in Branko so nam kar skupno odgovorili: »Prihodnje leto se spet vrnemo, vendar vedno na zvezno akcijo in po možnosti v oddaljen kraj. Poleg tega bomo skušali zbrati okoli sebe večjo skupino, saj mlad človek, po našem mnenju, mora preizkusiti vsaj enkrat v življenju, kaj pravzaprav pomeni življenje v brigadi.

Brigadirji brigade »Simon Gregorčič« so bili vrnili domov že jutri, 3. avgusta. To se pravi, da se v trenutku ko to beležimo, pripravljajo že na odhod. Marsikaj bo s solzami v očeh zapustil tovaršne, s katerimi je preživel ne-pozabne dni na Kosovu. To pa bo ponoven dokaz, da je življenje v mladinskih delovnih akcijah prijetno, radostno, saj brigadirji ne poznajo dolgočasnja. Mladinska delovna akcija Ibar - Lepenac 80 in kosovska pokrajina bosta ostali v trajnem spominu vseh tistih, ki so v družbi mladih vrstnikov preživeli mes

22. OLIMPIJSKE IGRE

- MOSKVA,

19. JULIJ -

3. AVGUST 1980

15. DAN

Gerd Wessig (NDR) najvišji: 236 cm!

Rekord tudi v ženski štafeti 4x100 - Cierpinski kot
Bikila - Yifter zmagal že drugič - Italijani odlični



Zadnji atletski dan je bil tak, da bi si človek želel še ene igre, ki naj bi se začele kar takoj. Jutro je bilo lepo, nemški skakalec v višino Gerd Wessig, ki je postavil nov svetovni rekord 236 cm. Šlo je za neposreden spopad s starim rekorderjem Wszolo, ki je kazal precejšnje zaupanje v svoje zmogljivosti, ob koncu pa je moral ob nepričakovanem razočaranju le stisniti roko razigranemu Nemcu.

Sploh so trije skakalci NDR bili najzanesljivejši in so vmesne višine večinsko presegali v prvem poskusu. Wszolo je medtem nekaj višini izpustil, da bi psihološko stisnil nasprotnike, ki pa so napredovali kot ura. Odločitev je padla že pri 231 cm, katere je Wessig preskočil v prvem poskusu, medtem ko je Poljak potreboval dva skoka. Naslednja višina je bila za Wszolo dokončno usodna, Wessig na je bil ponovno uspešen v prvem skoku. S tem je že drugič popravil osebni rekord. Kot zmagovalac je naročil višino novega svetovnega rekorda 236 cm. Uspešen je bil v drugem skoku in to gladko. Moči je meril tudi pri 238 cm, vendar povsem brez možnosti za uspeh. Tekma je bila nedvomno najbolj kakovostna v zgodovini atletike.

Nepričakovan uspeh je slavil tudi Jugoslovian Komnenić, ki se je z rezultatom 224 cm uvrstil na šesto mesto. Osebnih rekordov je popravil za 1 cm.

VRSTNI RED

1. Wessig (NDR) 236 cm (nov svetovni rekord)
2. Wszolo (Polj.) 231 cm
3. Freimuth (NDR) 231 cm
4. Komnenić (Jug.) 224 cm

Zadnji dan je bil, seveda, dan samih finalnih odločitev. Za kulisami se je gotovo tudi pripravljali zadnji poskus naskoka NDR nad SZ, glede na največje število zlatih kolaj. Sovjeti so do tedaj vodili z 11:7. Kljub veliki razliki so imeli Nemci še nekaj možnosti, da bi Sovjete dohiteli. Spored je Nemcem dajal dobre možnosti v vseh štirih štafetah, v disku in maratonu. Sovjetom naj bi ostal le tek na 1500 m za ženske.

Razplet dogodkov je bil zelo razburjiv. Nemke so najprej zanesljivo osvojile hitro štafeto (z novim svetovnim rekordom 41'50"), nato pa so Sovjeti odgovorili z

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je bilo naravnost poraznih. Coa pa se je po polovici teka pogumno podal v napad in do konca igrati glavno vlogo, kljub vmesnemu poskusu Strauba. Razlike so bile majhne, časi slabi. Coa pa ob nagradenju ni mogel zadržati solz sreče. Zanj je tu še posebej veljal rekorderji minejo, kolajne ostanejo. Odlično je teklet Italijan Fontanella, ki je imel nekaj besed v končnici, Jugoslovian Zdravković pa ni mogel poseči v borbo, ko se je ta razpletel.

Na enak razdelji pri ženskah je povsem zanesljivo ponovila montrealški uspeh Tatjana Kazankina. Reki bi lahko, da je SZ tu izgubila eno kolajno, odlična četrta pa je bila Italijan Gabriella Dorio z novim italijanskim rekordom.

Taktičen je bil tudi tek na 5000 metrov. Yifter pa ob zaključku ni bil v posebni nevarnosti. Etiopijsko skupinsko niso ponovili uspeha iz 10 km. Izredno veliko je bilo v zadnjih krogih prerivanja in če nihče ni padel je to bil že uspeh zase.

NDR je imela še veliko zadoščenje, da se v Cierpinski ponovila uspeh v maratonu. Nemški atlet je v zgodovini OI drugi tekač, ki je dvakrat zmagal v maratonu. Pred njim se je to posrečilo legendarnemu Abebe Bikili. Zelo dober osmi je bil Italijan Magnani. Nsploh so Italijani blesteli v zaključnem dnevu in so v štafeti 4x400 m osvojili (predvsem po zaslugi Mennee) bron.

IZIDI

1. NDR (Auerwald, Göhr, Müller, Wöckel) 41'50"
2. Sovjetska zveza 42'10"
3. Velika Britanija 42'43"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Murajev, Sidorenko, Aksinin, Prokofjev) 38'26"
2. Poljska 38'33"
3. Francija 38'53"
4. 1500 m ženske
1. Kazankina (SZ) 3'56"
2. Wartenberg (NDR) 3'57"
3. Olizarenko (SZ) 3'59"
4. Dorio (Ital.) 4'00"
5. 1500 m moški
1. Coa (Vel. Brit.) 3'38"
2. Straub (NDR) 3'39"
3. Overt (Vel. Brit.) 3'39"
4. Fontanella (Ital.) 3'40"
5. Fontanella (Ital.) 3'40"
6. Zdravković (Jug.) 3'43"
7. Disk ženske
1. Jahl (NDR) 69,96 m
2. Petkova (Bolg.) 67,90 m
3. Lesojeva (SZ) 67,40 m
4. 4x400 m ženske
1. Sovjetska zveza (Minejeva, Černova, Prorocenko, Nazarova) 3'20"
2. NDR 3'20"
3. Velika Britanija 3'27"
4. 4x100 m moški
1. Sovjetska zveza (Černecki, Burjakov, Valjulis, Markin) 3'01"
2. NDR 3'01"
3. Italija (Malinverni, Tozzi, Zuliani, Mennea) 3'04"
4. Maraton
1. Cierpinski (NDR) 2'11'03"
2. Nijboer (Niz.) 2'11'20"
3. Džumanazarov (SZ) 2'11'35"
4. Magnani (Ital.) 2'13'12"
5. 5000 m
1. Yifter (Etiopija) 14'21"
2. Nyambui (Tanz.) 13'21"
3. Maaninka (Finska) 13'22"

Vzhodni Nemec Waldemar Cierpinski ob orlohu na cilj maratonskega teka (Telefoto AP)

zmagom v moškem teku. Povsem ne pričakovano pa je bil izid v ženski štafeti 4x100 m, kjer naj bi imele Nemke prednost kakih 20 metrov. Prvi Sovjetinji sta uspeli menjati pred nemško ekipo, tretja pa si je med splošnim začudenjem celo priborila prednost dobrih 10 metrov. S tako »rezervo« je zmagala sovjetska tekaška podala na pot s podvojenimi močmi in niti svetovna rekorderka Marita Koch ni bila na koncu dovolj moči, da bi jo dohitela. Bilo je to eno največjih presenečenj iger.

Zanimivi so bili tudi teki za posameznike. Moški finale na 1500 m je predstavljal zadnji možni nastop Angleža Coa, da se izkaže vreden svojih časov. Prvih 800 metrov je

PRVIČ V ZGODOVINI JEZUITSKEGA REDA
General Družbe Jezusa
napovedal svoj odstop

O. Pedro Arrupe, Asturjanec po ro-
du, naj bi odstopil zaradi starosti

RIM — Generalni prepozit (pred-
stojnik) jezuitov o. Pedro Arrupe bo
verjetno v kratkem odstopil s svo-
jega visokega položaja v Družbi
Jezusa. To so sporočili v posebnem
poročilu za tisk iz generalne kurije
reda ter pristavili, da je o. Arru-
pe že napravil prve korake v ta
namen. Razlog za odstop: starost.

General jezuitov je bil pri pape-
žu pred kakimi dvema tedni ter je
na avdienci izrazil željo odstopa.
Papež Wojtyła ga je prosil, naj se
malo počaka na korist Cerkve in
družbe.

Jezuiti volijo svoje generale za
vse življenje. V precej dolgi zgo-
dovini reda (več kot 400 let) se je
sedaj prvič zgodilo, da bi general
odstopil pred smrtjo. Vsi se spra-
šujejo, zakaj se je to zgodilo prav
sedaj. Verjetno glavni razlog ne ti-
či v starosti, saj je o. Arrupe star
73 let ter je še kar dobrega zdravja.
Govori se, da je prišlo v zadnjih
časih do sporov v družbi sam in
med to in v katoliškimi vrhovi. Ar-
rupe je baje vodil politiko, ki ni
bila všeč nekaterim cerkvenim kro-
gom. Vprašljivo je, če se morda
ti zapletli ne nanašajo tudi na na-
stopne članov družbe posebno v La-
tinski Ameriki, kjer so jezuiti zav-
zeli zelo ostra stališča do reakcio-
narnih režimov.

Za rešitev vprašanja, ki ga je
sedaj jezuitski general postavil, sta
možni dve rešitvi: papež sprejme od-
stop in sliče generalno kongrega-
cijo družbe, ali pa imenuje vi-
karija, ki bi p-magal o. Arrupeju
pri vodstvu družbe.

O. Pedro Arrupe se je rodil L.
1907 v Asturiji (Španija). Stopil je
v jezuitski red ter se posvetil raz-
nim študijem, med drugim tudi me-
dicini. Zaradi španske državljanske
vojne se je izselil v Belgijo in Ho-
landijo, kjer je nadaljeval študije.
Kratek čas je bil tudi v ZDA. Od
l. 1938 je deloval na Japonskem. Ob-
sejsojizmi atomske bombe je bil bli-
zu Hirošime, ter je organiziral po-
moč ranjenecem. L. 1965 je pri-
šel na generalno kongregacijo kot
provincial in prav tedaj je bil iz-
voljen za generalnega prepozita. U-
deležil se je vseh pomembnejših
cerkvenih shodov ter povsod aktiv-
no nastopal.

STOCKHOLM — Energetska kri-
za v stoletno naraščajočo goriva
sta prepričali skandinavsko letalsko
družbo SAS, da bo za krajše
proge spet uporabljal letala a
propeler namesto reaktivcev. Ti
namreč izgorijo za p-l ure leta
2.300 litrov kerozina, prvi pa tri-
krat manj.

PO MINISTRSKEM ODLOKU ROMUNSKE VLADE

«Operite steklenico, predno jo vrnete!»

BUKAREŠTA — Že nekaj časa se preč samo-
postrežbo v Ul. Kiselev v Bukarešti. Ponavljajo iz
dneva v dan neobičajni dogodki. Vrsta diploma-
tov in drugih tujcev, ki začasno živijo ali so za-
posleni v Romuniji, z nozi smejajo s praznih ste-
klenic mineralne vode, sokov ali piva nalepke, če
želijo za prazno steklenico vnovič kavčico.
Obveza, da vsi državljani lahko kupijo pijačo
le pod pogojem, da vrnejo lepo oprano steklenico,
je bila uvedena z državnim zakonom št. 465 s
sledenčim predpisom: «Vsi kupci so dolžni, da dobro
operejo steklenice in druge posode, da smejo
nalepke in da odstranijo morebitni slab vonj in
zamaške. Prazno embalažo v trgovini odkupijo od
0,10 leja do 3 lejev, odvisno od velikosti in kakov-
osti steklenice.
Navdilo, ki pa je izdalo ministrstvo za notranjo
trgovino, je natpisano na rumeni lepenki z mastno
tiskanimi črnimi črkami in je izbeženo na dro-
biščih samopostrežbe, prekrito z naljonom, da je
zabranjeno tudi pred vremenskimi nepravilnostmi.
Čemu ta novost?

Končan polet prvega
kozmonavta iz Vietnama

MOSKVA — Ob 17.15 po italijanskem času je v sovjetski repu-
bliki Kazahstan pristala vesoljska ladja Sojuz 36, iz katere sta iz-
stopila Viktor Gorbato in Pham Tuan. Medtem ko je bil Sovjet
Gorbato že trikrat v vesolju, je bil to za Vietnamske Pham Tuana,
ki se je med vojno v Vietnamu kot pilot uspešno bojeval proti ame-
riškim bombnikom B-52, edinstven dogodek.
Kozmonavta sta kot znano polet začela 23. julija s Sojuzom 37.
Potem ko se je ta spojil z vesoljnim laboratorijem Saljut 6, sta Gor-
batko in Tuan opravila razne poizkuse, nakar sta po predpisih za-
menjala nov Sojuz 37 s starim Sojuzom 36, ki je pri laboratoriju
ostal že od prejšnjega sovjetskega vesoljskega poleta, in se z njim
vrnila na zemljo.
Dnevnik vietnamske komunistične partije Nhan Dan posveča ve-
sti o prvem kozmonavtu Tretjega sveta celotno petkovo številko. Z
velikimi rdečimi črkami, ki so v rabi samo ob posebnih priložno-
stih, poudarja dnevnik, da je krasen uspeh sad prijateljskega sode-
lovanja med Sovjetsko zvezo in Vietnamom.

Medtem pa na Saljut 6 še vedno vztrajata Leonid Popov in
Valery Rjumin, ki se v laboratoriju nahajata že 113 dni. Po mne-
nju strokovnjakov nameravata Sovjeta postaviti nov rekord 175 dni
bivanja v vesolju, katerega sta lani postavila prav Rjumin in pa
Vladimir Ljakhov.

Sovjetski vesoljski program zajema v zadnjih letih skoraj izključ-
no kratke polete v bližini zemlje in dolga bivanja v vesoljnih labora-
torijih. S prvimi je že poslal v vesolje kozmonavte iz Češkoslovaške,
Vzhodne Nemčije, Madžarske, Bolgarije, Poljske in sedaj Vietnama,
namerava pa jih še iz Rumunije, Kube, Mongolije, Indije in Fran-
cije. Dobro uspehi poskusi o daljšem bivanju v vesolju pa dokazu-
jejo možnost, da bi v prihodnosti lahko zgradili «vesoljne tovarne»,
kjer bi bilo mogoče zaradi breztežnosti izdelovati nove kovinske zli-
tine in popolnejše kristale.

PULJSKI FILMSKI FESTIVAL SE BLIŽA KONCU

Paskaljevičev «Posebni postopek»
zadovoljil kritike in občinstvo

Nekaj besed o slovenskih filmih - Danes podelitev nagrad

PULJ — Praktično se je festi-
val jugoslovanskega igranega filma
že končal. O zanimivostih delih, ki
smo jih v tem tednu videli in ki
so v bistvu tudi rešila ugled naj-
pomembnejše jugoslovanske filmske
manifestacije, smo že spregovorili.
Tako, da se bomo tokrat zaustavili
le pri enem filmu in sicer stvarili
vi Gorana Paskaljeviča Posebni po-
stopek. Paskaljevič je režiser, ki
se je s svojimi kratkimi in dolgo-
metražnimi igranimi filmi že uve-
ljal doma, obenem pa je bil tudi
v tujini deležen raznih priznanj.
V svojem zadnjem filmu, ki je na
festivalu v Cannesu zastopal jugo-
slavsko kinematografijo, je Pa-
skaljevič predstavil družinsko alko-
holičarjevo na zdravljenje. Predvsem
pa odnose med njimi in njihovim
despotičnim zdravnikom doktorjem
ličem, ki se kot močnejša osebnost
uveljavlja nad šibkejšimi. Doktor
liče, ki ga je zaigral Ljuba Tadić
odvaja svoje paciente alkohola s

posebno terapijo: stroga dieta, te-
lovadba na svežem zraku in v na-
ravni ter Wagnerjeva glasba. Poleg
Ljube Tadića se je v vlogi matere
alkoličarke, ki so ji odvzeli ot-
roka in je zato poskusila samomor,
odlično odrezala igralka Dušica Že-
garac. V filmu, pa se nam je v
stranski vlogi predstavila tudi Mi-
lena Dravič, tokrat povsem druga-
na od one Milene, ki smo jo vajeni
gledati. Prva dama jugoslovanskega
filma je na svojem deklasičnem
povratu prvič pokazala svoj od gub
močno načet obraz in je v poseb-
nem postopku posebej alkoholi-
čarjevo, labilno žensko, ki je
zaposlena v pivovarni, kjer je pi-
jančevanje pravzaprav na dnevnem
redu. Kot nestabilna osebnost se
tudi ona ukliči trdnemu doktorju,
ki je sam na skrivaj alkoholičar.
Milena je bila v Cannesu za to
vlogo zaslužen nagrada, čeprav
moremo reči, da si je vsaj tako
priznanje zaslužila tudi Dušica Že-

garac. Ker smo že ob koncu naše-
ga poročanja s puljskega festivala
še par besed o slovenskih filmih.
Z zadovoljstvom ugotavljamo, da
se je slovenska produkcija letos iz-
kazala. Štirje slovenski filmi, to
se pravi Nasvidenje v naslednji vo-
jni žike Pablićeva, Splev meduze
Karpa Godine, Ubij me nežno Boš-
tjana Hladnika in Prestop Matije
Milčinskega so vsi na določeni kva-
litetni ravni. Pablićev in Godi-
nov pa jo krepko presegata, tako
da ju moremo imeti za dva dobra
filma in tehta prispevka jugoslo-
vskega kinematografije. Nedvomno
velik uspeh za slovenske ustvarjal-
ce in slovensko kinematografijo.

Drevo se bo filmski teden končal
s srbskim filmom Hajduk režiser-
ja Aleksandra Petrovića, nakar bo
se podelitev nagrad žirije in letos
tudi res številnih posebnih nagrad.
Od čudovite puljske arene se bomo
poslovili z željo, nasvidenje prihod-
njic ob lepem številu dobrih filmov.
DUNJA NANUT

PORTOFERRAIO — Še nobene
sledi ni za dvema nemškima de-
kletoma, 15-letno Katrin Annsheldin
in 14-letno Claudio de Gregorio, ki
sta v ponedeljek opoldne izginili z
otoka Elbe neznano kam po krajši
diskusiji, ki sta jo imeli z očetom
De Gregorijeve.

Nenavadna razsodba
argentinskega sodnika

BUENOS AIRES — Z zelo omi-
ljeno razsodbo je neki argentinski
sodnik opustil vsake krivde delav-
ca, ki je zaradi sestrčnosti svo-
jih petih otrok ukradel v tovarni,
kjer je zaposlen, kos blaga. Sama
mesečna plača mu ni zadostovala za
kritje vseh najnujnejših družinskih
potreb, je povedal med procesom.
Ta njegova izjava je omehčala so-
dnikovo srce, ki je celo poslal mi-
nistrstvu za socialno skrbstvo po-
sebno opombo, s katero se potečuje,
«naj prisikri delavcu primerno služ-
bo, da bo z njo živel spodobno, kot
to zahteva tudi katoliška vera».

SPORT SPORT SPORT

AVTOMOBILIZEM IZGUBIL VELIKEGA PILOTA

MED POSKUSNO VOŽNJO
UMRL P. DEPAILLER

Francoški as se je hudo ponesrečil na dirkališču
v Hockenheimu - Pilota so nemudoma s helikop-
terjem prepeljali v bolnišnico, kjer pa je umrl

HOCKENHEIM — Avtomobilizem
je terjtel še eno žrtev. Med včeraj-
šnjo poskusno vožnjo na dirkališču
v Hockenheimu se je namreč smrtno
ponesrečil francoski pilot Pa-
trick Depailler.

Depailler je na avtomobilu alfa
romeo na osterem ovinku iz še ne-
pojasnjenih okoliščin zavozil iz ce-
stišča. Nesrečnega pilota so nemu-
doma s helikopterjem prepeljali v
bolnišnico v Heidelbergu, kjer pa



Patrick Depailler

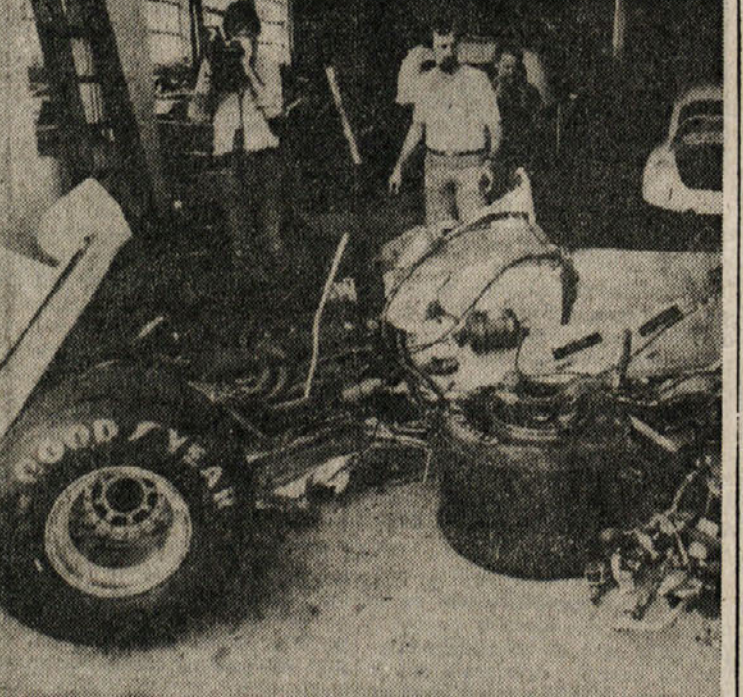
zanj ni bilo več pomoči. Dežurni
zdravnik je namreč izjavil, da je
bil nesrečni pilot, ko so ga pre-
peljali v bolnišnico, klinično mrtev.

Avtomobilski sport je tako izgu-
bil še enega svojega velikega pi-
lota.

Francoški pilot Patrick Depailler
je bil star 36 let (rojen 9. avgusta
1944 v Clermontu Ferrandu). Svojo
uspešno kariero je začel z moto-
ciklizmom leta 1963. Za avtomobil-
izem se je navdušil tri leta pozneje
in leta 1972 je že vozil na dirkah
formule 1. Največji uspeh je do-
segel leta 1978 na Veliki nagradi
v Monte Carlu, ko je osvojil prvo
mesto, in prvi je bil tudi leto pozne-
je na VN Španije na avtomobilu
ligier.

Nakar je Depailler bil žrtev hu-
je nesreče, toda ne z avtomobilom,
temveč, ko je med letom z znanjem
nerodno padel in je bil več mese-
cev v bolnišnici.

Ko je okrevljal, se je Depailler
odločil za novo avtomobilsko hišo:
za alfa romeo.



Tako je izgledal alfa romeo po hudi nesreči v Hockenheimu, v kateri
je izgubil življenje Depailler

nismo vedeli, je vendar vodstvo čet v Benečiji - Julijski
krajini moralo držati položaje, ker bi sicer bile čete gene-
rala Küblerja in generala Löhra ogrožene od zahoda in
grozilo bi jim uničenje.

Najbolj točen odgovor bi lahko dal generalpolkovnik
Lühr, ki je v taborišču v Beogradu bil takrat poveljnik ce-
lotnega dela fronte.

Kolikor mi je znano, je general Lühr predložil general-
štabu JA popis poveljevanja in bojov v tistem času.»

PONEDELJEK, 14. JULIJA 1947.

V ponedeljek, 14. julija je začel teči že četrti dan glave-
ne razprave zoper vojne zločince dr. Rainerja in soobto-
žence. Tolmač tistega dne je bil dr. Skaberne.

Predsednik sodišča je ob 7.10 odprl razpravo z besedami:
Tovariši starejši vodnik, privedite prve štiri obtožence
z obtoženim Hösslinom. (Straža je pripeljala obtožence).
Nadaljuje se razprava v kazenski zadevi obtoženega dr.
Rainerja in ostalih. Obtoženi Hans von Hösslin, pristopite
k sodišču. Ostali obtoženci lahko sedejo.

Po teh besedah predsednika je posegel vmes voja-
ški tožilec dr. Viktor Damjan, ki je postavil še dve vpraša-
nji obtoženemu generalu Küblerju. Predsednik je ugodil
tožilcu z besedami: «Obtoženi Kübler, pristopite k sodi-
šču. Obtoženi Hösslin lahko ta čas sede».

Po zaslišanju obtoženega generala Küblerja je pred-
sednik nadaljeval: Obtoženi Hans von Hösslin, pristopite k
sodišču.

Hösslin: Prosim visoko sodišče za stol, ker imam mot-
nje v ravnotežju.

BOKS DANES V DETROITU

KAR TRIJE DVOBOJI
ZA SVETOVNI NASLOV

Najvažnejše srečanje večera bo spo-
pad med Cuevasom in Hearnsm

DETROIT — V Detroitu bo danes
prava «svetovna boksarska revija»,
in to ne naključno: lastnik je štirih
mestnic v Ciudad Mexico, in ne
le zato... Cuevas, ki je star le 22
let, je na ringu skoraj neizprosen.
Leta 1976 je osvojil naslov svetovne-
ga prvaka v tej kategoriji. Odtlej
je svoj naslov kar 12-krat uspešno
branil. Cuevas je osvojil 27 zmag,
od 16-ih kar 24 s k.o.

Sicer le pa je tudi Hearnis izred-
no nevaren. Star je že 21 let. Nepe-
magan je že po 28 dvobojih. Kar
26-krat je zmagal s k.o.

ATLETIKA

«Trofeja Cercivento»
V Cerciventu bo jutri štafetni
gorski tek, na katerem bo letos
nastopilo kar 40 moštov iz Italije,
Avstrije in Jugoslavije.

NA ENOTEDENSKEM TEČAJU

MLADI BOROVCI V SEČI

Tečaja se udeležuje 29 košarkarjev - Društveni trenerji - Pester spored

Skupina 29 mladih Borovih košar-
karjev in petih trenerjev je v če-
rtak odpotovala na osrednjen te-
čaj v Seči pri Portorju.

Udeleženci tečaja trenirajo pod
vodstvom Valterja Vatovca, študen-
ta VSTK v Ljubljani in ki trenutno
trenira mladinska moštva ljublan-
skega Slovana. Vatovec pa je bil
vrsno let igralec in tudi trener Bo-
rovih moštov. Za organizacijski del
tečaja pa skrbi Franko Perko. Pri
trenirah pa Vatovec pomaga mla-
da Borova trenerja Igor Canciani
in Massimo Raseni, katerima se bo
pridružil še Karel Ražem.

Tečajnike so že v prvem dnevu
razdelili v dve skupini (igralci let-
nika 1965 in 66, v drugi skupini pa
so košarkarji letnikov 1967 in ne-
kateri 1968).

Po jutranji telesni pripravi tečaj-
niki nato opravijo še dva treninga
in po uru in pol, tako da bodo mladi
košarkarji kar precej zaposleni s
košarko.

Sicer pa bodo tečajniki zaposleni
tudi s kulturno - zabavnim pro-
gramom in seveda s kopanjem na bli-
žnji plaži.

PLAVANJE

PRVENSTVO ZDA

Tretji dan nekoliko
slabši rezultati

IRVINE — Tretji dan plavalne-
ga prvenstva ZDA je potekal v
glavem brez večjih dosežkov.

4. avgusta, ob 18.30 v prostorih
televizijske priredbe. Tam bodo
igralke dobile vse potrebne in-
formacije v zvezi z odhodom in
bivanjem v taboru VSTK v Ro-
vinju.

SPDT	
obvešča vse tiste, ki še niso porav- nali letne članarine SPDT, da lah- ko to storijo na sedežu SPDT (UL sv. Frančiška, 20/3) ob torkih od 20. do 21. ure.	

Predsednik: Vi ste to že pisмено zaprosili. Prošnja
vam je ugodena in prosim strazarja, da vam prinese stol.
Obtoženi von Hösslin, sedite, prosim. Ali ste prejeli nemški
prevod obtožnice?

Hösslin: Da.
Predsednik: Ste ta nemški prevod prebrali?

Hösslin: Da.
Predsednik: Ste ga razumeli?

Hösslin: Da.
Predsednik: Obtoženi Hösslin, ali se vi po tej obtož-
nici čutite krivega?

Hösslin: Čutim se toliko krivega, kolikor sem odgo-
voren za dejanja svojih podrejenih.

Predsednik: Obtoženi Hösslin, povejte nam vi na krat-
ko svoje življenje od takrat, ko ste stopili v vojaško služ-
bo, kakšne funkcije ste v vojski opravljali vse do pri-
hoda v Slovensko primorje.

Hösslin: Rojen sem leta 1880.

Predsednik: Vprašanje se je glasilo, od vstopa v vojsko.
Hösslin: V vojsko sem vstopil 1898, leta v Augsburgu
v III. bavarski pešpolk. Tam sem služboval kot poročnik in
postal adjutant. Leta 1911. sem naredil izpit za vojno a-
kademijo. V svetovni vojni sem šel kot vodja kompanije
na fronto, potem kot komandant bataljona in na koncu
vojne sem bil kapetan in komandant polka, potem ko so
vsi oficirji padli. Medtem sem bil ordinančni oficir IP in
IA I. divizije v službi. Po svetovni vojni sem bil general-
štabni oficir, potem bataljonski komandant, polkovni ko-
mandant v Münchnu in na koncu vodja infanterije v Mün-
chnu. Torej sem pripadal 12 let nemški vojski.

DUŠAN ŽELJEZNOV

DIVJALI SO
MED VOJNO
PO PRIMORSKI

Nemški general Hans von Hösslin

Premik čet na jug proti Reki je bilo presenečenje, še
posebej za tiste, ki niso poznali razvoja dogodkov. Čete so
instinktivno čutile, da so postavljene pred važno nalogo in
imele so občutek, da jih vodijo v mišjo luknjo. Za sleher-
nega vojaka je moralo biti odločilno to, da se je moral tja
postaviti zaradi rešitve 200.000 nemških tovarisev.

Ukaz generala Löhra je pomenil velik boj in žrtvovanje,
da bi se omogočil umik njegovih čet iz Jugoslavije. V teku
kasnejših operacij, ko se je pokazalo, da general Kübler s
svojima dvema divizijama in četrtino divizije, to je 138. in
237. in ostanom 397. divizije, ne bi mogel daleko močnej-
šega sovražnika obvladati, je dalo poveljstvo skupine ge-
neralu Küblerju na znanje, naj se pusti obkoliti in so mu
zagotovo obljubili pomoč glavnih čet. Na žalost ta po-
moč ni prispela. Komandant Kübler je ostal s svojima dva-
ma divizijama, ki nista bili udarni. Prvotno se je zbrala
v Ilirski Bistrici moja divizija z na hitro zbranimi močmi,

ki so bile še sposobne za boj na dan 21. aprila 1945. Imela
je ukaz, naj se prebije severno od 237. divizije proti lo-
tališču Grobič in naj tako pride do obale.

Napad proti prevelikim sovražnikovim močem ni us-
pel. Vsako uro se je sovražnik krepil in kot sem predvi-
deval, je prodiral proti severu ter obšel naše severovzhod-
no krilo pri Ilirski Bistrici. Naš napad ni uspel. Po na-
padu smo bili obkoljeni in poskusili smo se prebiti preko
Ilirske Bistrice.

Z zavzetjem Trsta, ki so ga osvojile jugoslovanske čete,
o čemer nisem bil obveščen in, kolikor mi je znano, tudi
sam general Kübler je za to zvedel kasneje. Vendar to ni
spremenilo niti položaja niti naloge generala Küblerja.
Prvotni ukaz generala Löhra je ostal veljaven in general
Kübler se ga je moral držati. Predlog generala Küblerja
je bil, naj bi čete zapustile Reko in se umaknile proti se-
veru. General Lühr je to odbil, kolikor je meni znano iz
tega razloga, ker je bilo še nekaj čet generala Löhra v
Jugoslaviji in da bi ščitili njihov umik, smo ostali na tem
mestu.

S stališča celotnega položaja moramo razumeti, da
smo držali Reko po zavzetju Trsta.

Drugo vprašanje je v tesni zvezi s prvim vprašanjem,
če ga gledamo z vidika vojaških operacij. Kdo je poveljeval
četam okrog Trsta in v Julijski krajini ni ni znano. Za-
gotovo to tudi ta skupina dobila od svojih naredbodajalcev
ukaz, da trdi položaje prav zaradi stanja pri Reki in za-
radi umikanja Löhra iz Jugoslavije.

Četudi so se nemške čete v severni Italiji nepričako-
vano že 9. 4. 1945. leta vdale Angležem, česar mi takrat